Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Jaarstukken 2022

geheel document digitaal
gewaarmerkt voor identificatiedoeleinden
R.B.
14 april 2023

Inhoudsopgave

1. Voorwoord 3

2. Jaarverslag 4

2.1 Inleiding 4
2.2 Het resultaat 2022 5
2.3 Toelichting op het resultaat 2022 5
2.4 Programmaverantwoording 7
2.4.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken) 8
2.4.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten 15
2.4.3 Programmadeel 3: Collectieve taken 23
2.4.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en –baten 23
2.4.5 Specifieke uitkering Omgevingsdiensten 23
2.4.6 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien 23
2.5 Paragrafen 24
2.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing 24
2.5.2 Financiering 27
2.5.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten 29
2.5.4 Wet open overheid (Woo) 33

3. Jaarrekening 34

3.1 Balans ultimo boekjaar 35
3.2 Het overzicht van baten en lasten 37
3.3 Toelichtingen 40
3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling 40
3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2022 43
3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022 48
3.3.4 Kengetallen 51
3.3.5 Toelichting op de baten 52
3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2022 52
3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT 53
3.6 Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa) 55

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2 56

1.

Voorwoord

Voor u liggen de jaarstukken 2022 van de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (hierna OMWB). De jaarstukken vormen het sluitstuk van de Planning & Control-cyclus en bestaan uit de volgende onderdelen:

- het jaarverslag 2022, bestaande uit de programmaverantwoording en de paragrafen;
- de jaarrekening 2022, bestaande uit de balans, het overzicht van baten en lasten over het boekjaar en de toelichtingen.

Met dit jaarverslag en de jaarrekening verantwoordt de OMWB zich aan zijn deelnemers over het gevoerde beleid van het afgelopen jaar.

2. Jaarverslag

2.1 Inleiding

Het jaar 2022 was voor de Omgevingsdienst Midden- en West-Brabant (OMWB) wederom een druk jaar. De vele verschillende thema's die verbonden zijn aan een veilige, schone en duurzame leefomgeving, staan hoog op de politiek-bestuurlijke agenda. De werkdruk is fors en de dynamiek is groot. De OMWB blijft ondertussen onverminderd in staat om bij deze maatschappelijke opgaven een steeds belangrijkere rol te vervullen. De dienst sluit het boekjaar 2022 naar tevredenheid af met een positief financieel resultaat van €583.000. Dat komt voor een groot deel door incidentele opbrengsten maar ook was er sprake van een productief laatste kwartaal. Daarnaast ontstond het afgelopen jaar een nieuwe balans tussen thuis en fysiek op kantoor werken. Als gevolg hiervan is natuurlijk bespaard op reiskosten van personeel maar tegelijkertijd leidt deze beweging ook tot hogere thuiswerkvergoedingen.

Het streven naar data- en informatiegestuurd werken is één van de speerpunten bij de doorontwikkeling van de OMWB naar een professionele organisatie. Hoe beter het ons lukt om data te vertalen naar waardevolle informatie en inzichten, hoe beter we kunnen bijdragen aan een schone, veilige en duurzame leefomgeving. We zullen de komende jaren dan ook blijven investeren in de ontwikkeling van de juiste kennis, competenties en (ICT-)structuren.

De krappe arbeidsmarkt, de vergrijzing en de toenemende vragen van onze opdrachtgevers dwingen de organisatie zich nog meer in te spannen om goed opgeleid en competent personeel te werven. Daarnaast investeerden we het afgelopen jaar in trajecten voor trainees en boden we stagemogelijkheden. Zo hopen we ook een toekomstige en jonge doelgroep te interesseren voor en kennis te laten maken met ons werk.

Inhoudelijk speelde er in 2022 een aantal belangrijke zaken die te maken hebben met de transities klimaat en energie. Daarnaast blijft het stikstofdossier veel energie en capaciteit vragen. Ook het PFAS-dossier en Zeer Zorgwekkende Stoffen

moeten genoemd worden. Het zijn ingewikkelde vraagstukken in een complexe politiek-bestuurlijke en maatschappelijke omgeving. In paragraaf 2.4 van dit document, de programmaverantwoording, wordt op deze onderwerpen verder ingegaan.

In 2022 hebben we tevens belangrijke stappen gezet om de organisatie door te ontwikkelen. Met het programma 'Van goed naar beter' stroomlijnen we onze processen, zodat we efficiënter kunnen werken. Ter versterking van het professionaliseringstraject is om die reden een kwaliteitsmanager aangesteld die de opdracht heeft gekregen om een intern kwaliteitssysteem op te stellen en in te voeren. Het streven naar een excellente organisatie vraagt ook ander gedrag van onze medewerkers. Met het cultuur- en leiderschapstraject zijn hiervoor in 2022 belangrijke aanzetten gegeven.

De invoeringsdatum van de Omgevingswet is door het Rijk uitgesteld naar 1 januari 2024. De invoering van de wet betekent een enorme verandering voor de taakuitvoering en werkwijze van de OMWB. De afgelopen periode heeft de OMWB hiervoor reeds aanzienlijk in voorbereidingen, opleidingen en persoonele ontwikkeling geïnvesteerd. Ook de komende periode zal deze investering nodig blijven om samen met onze deelnemers een soepele overgang mogelijk te maken.

Naast dit jaarverslag en deze jaarrekening verantwoorden wij ons aan onze deelnemers via de jaarlijkse werkprogramma's en de termijnrapportages. Gezamenlijk vormen deze documenten de basis voor het geven van inzicht en verantwoording.

Alfred Arbouw
Algemeen directeur OMWB

2.2 Het resultaat 2022

Het voordelige resultaat 2022 bedraagt € 583.000 (2021: € 164.000).

Bestemming resultaat
Bij de vaststelling van de jaarrekening 2022 wordt aan het Algemeen Bestuur een voorstel gedaan voor de bestemming van het resultaat.

2.3 Toelichting op het resultaat 2022

Het jaarrekeningresultaat 2022 laat een positief resultaat zien van € 583.000. Hieronder treft u een overzicht met daarna toelichting aan op de voornaamste ontwikkelingen van het jaarrekeningresultaat 2022 ten opzichte van de begroting 2022 na wijzigingen.

	Bedragen in euro
Begroot resultaat na wijzigingen:	250.000
Hogere opbrengsten dan begroot:	391.000
Hogere laboratoriumkosten en kosten milieumetingen dan begroot:	-297.000
Hogere kosten personeel in loondienst dan begroot:	-362.000
Lagere reiskosten dan begroot:	75.000
Lagere overige personele kosten dan begroot:	160.000
Hogere kosten inhuur personeel dan begroot:	-139.000
Hogere detacheringsopbrengsten dan begroot:	69.000
Lagere afschrijvingskosten dan begroot:	10.000
Lagere huisvesting en facilitaire kosten dan begroot:	92.000
Lagere tractiekosten dan begroot:	27.000
Lagere automatiseringskosten dan begroot:	78.000
Lagere kosten algemeen beheer dan begroot:	142.000
Onvoorzien en overige kosten lager dan begroot:	200.000
Resultaat voor reserve meetstations:	696.000
Naar reserve meetstations:	-113.000
Gerealiseerd resultaat:	583.000

Opbrengsten en gerelateerde kosten

Opbrengsten
De totale opbrengsten bedragen € 35,6 miljoen en zijn daarmee € 391.000 hoger dan begroot. Vanaf het eerste kwartaal 2022 liet de productiviteit een dalende lijn zien. Daarom is in de begrotingswijzigingen reeds rekening gehouden met een hoger percentage ziekteverzuim (dan oorspronkelijk begroot), een hogere opname van verlof dan begroot en het feit dat meer (indirecte) uren moesten worden besteed aan het inwerken van nieuw personeel. Een hoge productiviteit in het laatste kwartaal van 2022 heeft er mede toe geleid dat de gerealiseerde opbrengsten uiteindelijk boven begroting zijn.

Het aantal declarabele uren bedraagt ongeveer 332.200 uur, waar 331.000 uren waren begroot (realisatie 2021: 334.300 uur). Het bijbehorende gemiddelde nacalculatorische uurtarief bedraagt circa € 99,20 (voorcalculatorisch € 95,00). Het verschil in tarieven komt doordat afgelopen jaren een verschuiving naar steeds meer specialistisch werk heeft plaatsgevonden. Deze werkzaamheden kennen in de regel een hoger tarief.

Laboratoriumkosten en kosten milieumetingen
De laboratoriumkosten vormen een variabele post, wat wil zeggen dat meer vraag een hoger kostenniveau tot gevolg heeft. De laboratoriumkosten worden doorbelast en zijn derhalve resultaatneutraal.

Kosten

Personeel in loondienst
In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 602.000 opgenomen voor de vorming van de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de ‘Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen’. In 2022 is echter CAO SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking getreden. Dit heeft tot gevolg dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van niet-gelijke omvang. Dit heeft geleid tot afgerond € 362.000 hogere kosten dan begroot. Zonder de reeds genoemde dotatie aan de voorziening voor verlofsparen bedraagt de onderbesteding op de salarislasten € 240.000.

Reiskosten
Door het minder aantal reisbewegingen als gevolg van het hybride werken zijn de reiskosten € 75.000 lager uitgevallen dan begroot (na wijzigingen). Hiertegenover staan de kosten van thuiswerkvergoedingen (ongeveer € 80.000), die zijn opgenomen onder de ‘Overige personele kosten’.

Overige personele kosten
Mede door uitstel van de inwerkingtreding van de Omgevingswet zijn de kosten voor opleiding en vorming lager uitgevallen dan begroot. Daarnaast is er sprake van lagere kosten voor organisatieontwikkeling en onderbesteding op het mobiliteitsbudget. De gerealiseerde kosten zijn op totaalniveau € 160.000 lager dan begroot (na wijzigingen).

Inhuur personeel
De inhuurkosten van personeel zijn € 139.000 hoger dan begroot (na wijzigingen). De overschrijding is ontstaan bij het primaire proces en is het gevolg van het niet kunnen invullen van vacatures vanwege krapte op de arbeidsmarkt. Zonder de reeds eerdergenoemde dotatie aan de voorziening voor verlofsparen bedraagt de onderbesteding op de salarislasten € 240.000. Deze onderbesteding dekt hiermee de overschrijding op het inhuurbudget.

Detacheringsopbrengsten
In tegenstelling tot voorgaande jaren worden de opbrengsten van detacheringstrajecten meegenomen in de begroting. Detacheringsopdrachten gestart na het opstellen van de gewijzigde begroting zijn de oorzaak van de hogere opbrengsten dan begroot.

Afschrijvingen
Als gevolg van achterblijvende investeringen in voorgaande jaren vallen de afschrijvingslasten voor 2022 lager uit dan begroot.

Huisvesting en facilitaire kosten
De kosten van huisvesting en facilitaire kosten zijn € 92.000 lager dan begroot (na wijzigingen). De verminderde aanwezigheid van personeel op kantoor (als gevolg van hybride werken) heeft geleid tot een onderbesteding op de kantoorkosten. Tevens is er sprake van lagere gebouwgebonden kosten dan begroot. Met de te verwachten hoge afrekening van servicekosten is in het resultaat van 2022 rekening gehouden.

Tractie
De kosten van vervoermiddelen in eigen beheer zijn € 27.000 lager dan begroot (na wijzigingen). Voornaamste oorzaak hiervan zijn de lagere brandstofkosten door een andere invulling van werkzaamheden (administratief of op afstand).

Automatiseringskosten
De totale kosten van automatisering zijn € 78.000 lager dan begroot (na wijzigingen). De totale onderbesteding van de automatiseringskosten is het saldo van diverse minder omvangrijke onder- en overschrijdingen van onderliggende kostenposten.

Algemeen beheer
Als gevolg van lagere advieskosten en kosten van uitbestede dienstverlening, lagere accountantskosten en lagere kosten voor rechtskundige bijstand is er sprake van onderbesteding op de kosten van Algemeen beheer voor een bedrag van € 142.000.

Onvoorzien en overige kosten
Het bedrag dat de OMWB heeft gereserveerd voor onvoorziene kosten van € 150.000 is in 2022 niet aangesproken en is derhalve onderdeel van het jaarrekeningresultaat 2022. Het saldo op de diverse baten en lasten van € 45.000 betreft voornamelijk de opbrengst als gevolg van restitutie fee van Flex West-Brabant voor een bedrag van € 40.000.

Reserve meetstations
Vanuit de overgebleven middelen van de provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties) en heeft als doel het egaliseren van de kosten van de meetstations over de overeengekomen periode waarin werkzaamheden worden uitgevoerd. De investering in de meetstations betreft onderdelen die in de regel pas bij defect worden vervangen en is daarom lastig te voorzien.

Het saldo van de baten en de lasten van de meetstations komt tot uitdrukking in het overzicht van baten en lasten. Aan het einde van het jaar wordt dit saldo middels een toevoeging aan de bestemmingsreserve (bij een positief saldo), dan wel onttrekking aan de bestemmingsreserve (bij een negatief saldo), verwerkt. Het saldo van de meetstations over 2022 bedraagt € 113.000 positief en is per jaareinde 2022 toegevoegd aan de reserve.

2.4 Programmaverantwoording

In dit hoofdstuk wordt per onderdeel toegelicht wat de OMWB heeft gerealiseerd in relatie tot de begroting. Aan het einde van ieder deelprogramma staan de baten vermeld. De programmalasten worden op totaalniveau verantwoord; hiervoor verwijzen we u naar paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022.

Basistaken, verzoektaken en collectieve taken
In de gemeenschappelijke regeling hebben de deelnemers afgesproken dat in de P&C-cyclus onderscheid gemaakt wordt tussen basis en verzoektaken. De OMWB werkt met vier deelprogramma's: basistaken (programma 1), verzoektaken (programma 2), collectieve taken (programma 3) en de overige exploitatielasten

en -baten (programma 4). Programma 1 en 2 worden in de volgende paragrafen inhoudelijk toegelicht. Programma 3 kent een afzonderlijke inhoudelijke verantwoordingscyclus met bijbehorende documenten. In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers. De inhoudelijke verantwoording van programma 4 vindt tegelijkertijd met het leveren van de dienst of het product plaats en is daardoor niet opgenomen in dit hoofdstuk.

2.4.1 Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving (basistaken)

Programmadeel 1 bestaat uit de wettelijke taken op het terrein van milieu, de zogenaamde VTH-milieutaken. In opdracht van bevoegde gezagslichamen voert de OMWB voor de deelnemers de volgende taken uit:

- Vergunningverlening op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Brzo en asbest(melding));
- toezicht op het gebied van milieu (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, Brzo en asbest);
- klachtenbehandeling en repressieve handhaving (agrarisch, procesindustrie, afval, horeca, evenementen en Brzo);
- niet-inrichting gebonden taken: asbest-, bodem- en ketengericht milieutoezicht;
- energiecontroles en beoordelingen.

Net als andere jaren vormden in 2022 de werkprogramma's van gemeenten en provincie en de afspraken met de andere Brabantse omgevingsdiensten het uitgangspunt van het 'gelijke speelveld'. De afspraken voor de landelijke uitvoering van Brzo- en vth-taken van de gezamenlijke Brzo-omgevingsdiensten vormen de basis voor dit programmadeel.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Vergunningverlening

Vergunningverlening Agrarisch

Anders dan eerder verwacht, is de grote hausse aan vergunningaanvragen voor veehouderijen ten gevolge van provinciaal beleid opnieuw niet gekomen. Oorzaak is de onduidelijkheid over de toepasbaarheid van emissiearme stalsystemen door jurisprudentie, het rapport van Wageningen University & Research (WUR) over de systematiek van de Regeling ammoniak en veehouderij (RAV) en de kamerbrief van minister Van der Wal. Hierdoor verschoof wederom de door het provinciaal bestuur opgelegde deadline voor het voldoen aan stengere eisen met betrekking tot emissiearme stalsystemen van 1 januari 2024 naar 1 juli 2024. De gevolgen van de provinciale beleidsaanpassing waren zichtbaar in het aanbod van vergunningaanvragen. Door het stikstofvraagstuk, de wijzigingen in beleid en regelgeving en de relatie met vergunningen in het kader van de Wet natuurbescherming is de complexiteit van procedures toegenomen. Dit vraagt om extra capaciteit en deskundigheid. Daarnaast stond eind 2022 vooral in het teken van een flinke afname in aantallen aanvragen voor een omgevingsvergunning en het stilvallen van lopende aanvragen vanwege het verplicht aanhaken van natuur bij de Wabo-procedures. Tegelijkertijd was er sprake van het tijdelijk stopzetten van de Wnb-vergunningverlening door de provincie in afwachting van een Handreiking van het Rijk over het toetsen van een Passende Beoordeling. Zodra deze Handreiking beschikbaar is en de Wnb-vergunningverlening weer op gang komt, wordt alsnog een hausse aan vergunningaanvragen verwacht. Momenteel is het Rijk nog bezig met het opzetten van nieuwe beëindigingsregelingen. Dit zal vermoedelijk leiden tot het stoppen van een aantal bedrijven met bijbehorende intrekkingsprocedures.

Vergunningverlening Afvalverwerking

Op het gebied van vergunningverlening voor afvalverwerkende bedrijven constateerde de OMWB in 2022 dat het onverminderd druk is binnen deze branche. COVID-19 had ook in 2022 weinig tot geen invloed op het aantal ingediende

aanvragen en de contacten met de bedrijven. Ook zien we dat steeds meer bedrijven op zoek zijn naar mogelijkheden afvalstoffen hoogwaardiger te verwerken of deze opgewerkte afvalstoffen af te zetten als secundaire grondstoffen.

Het traject TUF Recycling Dongen is in 2022 geheel afgerond, het terrein is inmiddels leeg opgeleverd, de vergunning ingetrokken en het terrein is verkocht.

Vergunningverlening Circulaire economie
De OMWB heeft in samenwerking met Omgevingsdienst NL en vier andere omgevingsdiensten in 2022 een aantal projecten uitgevoerd voor onder andere het Interprovinciaal Overleg (IPO) en de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) op het gebied van circulaire economie. Zo is een handreiking opgesteld voor 'einde afval' en zijn leaflets opgesteld voor vergunningverlening en toezicht binnen dit kader. In 2023 krijgen deze projecten een vervolg en verdere uitwerking.

Daarnaast is een eerste stap gezet om samen met onze deelnemers een netwerk op te zetten met betrekking tot circulaire economie, waarbinnen voorbeelden en casussen besproken en uitgewisseld kunnen worden. We hebben samen met een aantal deelnemers nader onderzocht welke rol de OMWB kan vervullen met betrekking tot circulaire economie en vergunningverlening, toezicht en handhaving. Dit project krijgt een vervolg in 2023. Daarnaast is met de provincie Noord-Brabant uitvoering gegeven aan het opgestarte project in 2021 met betrekking tot welke mogelijke 'ruimte' er is om specifieke CE-initiatieven toe te staan, ondanks het feit dat dit juridisch gezien niet past binnen bestaande wet- en regelgeving. Zo is er een oordeel afgegeven voor einde-afvalstatus van kunststof *flakes*, hebben we ingestemd met proefnemingen met afvalstoffen bij een bedrijf, en is er een proefvergunning afgegeven voor het verwerken van een afvalstof als cementvervanger in beton.

Daarnaast is er een bijeenkomst georganiseerd voor VTH-medewerkers van omgevingsdiensten in samenwerking met de provincie waarbij de focus lag op het Circulair Materialenplan, de toekomstige opvolger van het Landelijk Afvalbeheerplan. Ook zijn die dag casussen besproken.

Vergunningverlening bodem en gesloten bodemenergiesystemen (gBES)
Het werkaanbod vergunningverlening bodemsaneringen in het kader van de Wet bodembescherming voor de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Tilburg en Breda was ook in 2022 zeer groot. Hierbij speelde tevens de noodzaak van het afronden van een aantal spoedeisende saneringsprojecten in het licht van de komende transitie bodem (overdracht van bevoegdheden van provincie naar gemeenten bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet). In opdracht van de provincie is de OMWB daarnaast in 2022 doorgegaan met het project rondom de monitoringsverplichtingen bij bodemsaneringen. Eenzelfde project is in 022 ook voor Breda uitgevoerd. Voor Tilburg is in 2022 een soortgelijk project gestart om onder andere de openstaande (monitorings)verplichtingen en aflopende Besluit uniforme saneringen (BUS)-meldingen na te gaan.

In 2022 is het aantal meldingen voor gesloten bodemenergiesystemen onveranderd gebleven, rond de 300. Wij beoordelen deze meldingen voor 24 van de 25 gemeenten en registreren de systemen in het Landelijk Grondwater Register. Daarnaast beantwoorden wij vragen over gesloten bodemenergiesystemen namens deze 24 gemeenten.

Vergunningverlening Brzo-bedrijven
We zien dat bedrijven in 2022 aanvragen voor revisievergunningen hebben ingediend en nog steeds aan het voorbereiden zijn. Het aantal uitgebreide, afgeronde procedures ten opzichte van 2021 is fors toegenomen (van 29 naar 49 afgehandelde producten). Dit betekent concreet dat er steeds meer bedrijven over een volledige geactualiseerde vergunning beschikken. Voor de meest complexe Brzo-bedrijven is periodiek overleg gevoerd over onder meer de relevante bedrijfsontwikkelingen en wet- en regelgeving. We zien een toename in digitaal overleg met bedrijven. Op deze wijze kan vaak op korte termijn en op efficiënte wijze overlegd worden.

De programmatische aanpak is uitgevoerd. De in 2022 geplande actualisatietoetsen zijn op een enkele uitzondering na uitgevoerd.

In 2022 heeft de OMWB geparticipeerd in het project Altijd Actuele Digitale Vergunning (AADV) van de provincie Zuid-Holland. Dit project bestaat uit meerdere deelprojecten. In 2022 heeft de OMWB actief deelgenomen aan de projecten 'Kwaliteitsrichtlijnen (juridische) normen in vergunningvoorschriften', 'Doorontwikkeling van de Digitale Toepassing AADV', 'Robuuste vergunning' en 'Altijd Actuele Digitale Aanvraag'. Daarnaast hebben we toegang gekregen tot de testomgeving van DigiV. DigiV is het Digitale Voorschriftenregister.

Toezicht en handhaving

Toezicht Brzo-bedrijven
Het toezichtprogramma is in 2022 volledig uitgevoerd. De inhoudelijke rapportage is te vinden in het Brzo-jaarverslag.

Risicorelevante bedrijven (RRB)
De drie Brabantse omgevingsdiensten, drie veiligheidsregio's en drie waterschappen houden binnen de provincie Noord-Brabant onder meer toezicht op ongeveer 245 zogenoemde risicorelevante bedrijven (RRB). Dit zijn bedrijven die niet onder het Besluit risico's zware ongevallen (Brzo) vallen, maar wel een veiligheidsrisico kunnen vormen. RRB zijn geselecteerd op basis van vooraf bestuurlijk vastgestelde en Brabantbrede criteria. De Brabantse omgevingsdiensten, veiligheidsregio's en waterschappen werken nauw samen om het toezicht optimaal te organiseren. Hiervoor hebben de negen diensten een gezamenlijke interventiestrategie opgesteld. Binnen deze interventiestrategie staan drie pijlers centraal:

1. Omslag maken van regelgericht naar risicogericht en/of doelgericht toezicht, waarbij de primaire focus bij de toezichthouder ligt op risico's en niet op regels;
2. van een reactieve naar een proactieve bedrijfscultuur die gericht is op het voorkomen van problemen en overtredingen in plaats van het reageren op problemen en overtredingen;
3. beoordelen en stimuleren van risicobeheersing door het bedrijf zelf.

Bovengenoemde interventiestrategie is gericht op preventie en maakt gebruik van actuele kennis over effectief toezicht. Hierbij is het streven om zoveel mogelijk aan te sluiten bij bestaande kaders (zoals de Landelijke handhavingsstrategie), waarbij de regionale identiteit behouden blijft.

De toezichthouder toetst met behulp van deze interventiestrategie of de papieren en fysieke werkelijkheid met elkaar overeenkomen. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van een aantal concrete instrumenten op basis waarvan een toezichthouder een bedrijf kan beoordelen. Deze instrumenten zijn:

- Een vragenlijst/self-assessment (meetinstrument) om te beoordelen of bedrijven hun risicobeheersing op orde hebben;
- een normenkader dat de toezichthouder in staat stelt om een bedrijf in te delen in een niveau;
- een (basis)procedure om de beoordeling uit te voeren van de vragenlijst en het normenkader.

In 2022 is bij ongeveer 70 van de 125 RRB deze gezamenlijke interventiestrategie ingezet. Dit betreft zowel gemeentelijke als provinciale bedrijven.

Bij alle overige gemeentelijke en provinciale RRB is op basis van een risicogerichte benadering invulling gegeven aan het toezicht. Dit kan betekenen dat een bedrijf regulier aangekondigd, onaangekondigd of op basis van een aspect-

controle is bezocht. Voor alle uitgevoerde controles geldt dat op basis van thema's of speerpunten aspecten van de omgevingsvergunning of het activiteitenbesluit zijn gecontroleerd.

Branche agrarisch – veehouderij (informatiegestuurd werken)
In 2022 is het project Intensivering Toezicht veehouderij (ITv) doorontwikkeld binnen 'informatiegestuurd werken'. Hiermee is de oorspronkelijke aanpak inmiddels een reguliere werkwijze geworden. Concreet zijn binnen informatiegestuurd werken (IGW) - veehouderij de volgende resultaten behaald die een directe invloed hebben op de uitvoering van agrarische controles binnen de veehouderij:

- Verkenning informatiebehoefte deelnemers (selectie) alsook intern naar ontwikkelingen en actualiteiten binnen de branche;
- (door)ontwikkeling nieuwe Digitale Checklist (DC);
- ontwikkeling methodiek voor risicogericht prioriteren, aansluitend op bestaande tool;
- herzien data-infrastructuur;
- start herziening datakwaliteit (gereed 2023);
- start ontwikkeling Power-BI rapportage ter vervanging van de ITv-portal (oplevering 2023).

Toezicht glastuinbouw
Binnen ons werkgebied zijn zijn ruim vierhonderd glastuinbedrijven gevestigd. De teelt van deze bedrijven is vooral gericht op groenten, fruit en potplanten. In 2022 zijn er in totaal 135 bedrijven integraal gecontroleerd binnen deze branche.

Voor deze branche lag de focus in 2022 vooral op de eenduidige vastlegging van data in digitale checklisten. Het doel is om aan de hand van deze data efficiënter te kunnen werken, meer risicogericht te controleren en de bedrijven beter te kunnen monitoren op onder andere het naleefgedrag. In 2023 wordt de checklist verder geoptimaliseerd door de gegevens van 2022 te evalueren.

Toezicht gemeentelijke afvalbedrijven
In 2022 zijn de afvalbedrijven risicogericht bezocht. Dit betekent dat 'achterblijvers' gecontroleerd zijn. Ook zijn bedrijven bezocht die om een andere reden het bezoeken waard waren, dit kan zowel op verzoek van de gemeente als om een bedrijfsspecifieke reden vanuit de OMWB gebeurd zijn.

De groep achterblijvers bestaat uit bedrijven uit verschillende sub-branches. Hierdoor is er geen algemeen beeld te geven van het naleefgedrag van deze groep. In de praktijk ziet de OMWB wel dat de achterblijvers in de afvalbranche blijvend aandacht vergen. Het gaat dan om bedrijven die niet actief bezig zijn met naleving van wet- en regelgeving. Het is noodzakelijk om de toezichtsdruk op deze bedrijven hoog te houden. Zodoende kunnen deze bedrijven in 2023 een bezoek van ons verwachten.

Vuurwerkverkoop
In december 2022 jaar vond voor het eerst sinds 2019 weer verkoop van consumentenvuurwerk categorie F2 plaats. De OMWB hield bij de verkooppunten toezicht op de voorschriften uit het Vuurwerkbesluit. We hebben gemerkt dat bij veel ondernemers het kennis- en bewustwordingsniveau na drie jaar enigszins weg was gezakt. In totaal hebben we dit jaar dan ook meer overtredingen geconstateerd dan het verkoopjaar 2019. De controles zijn in twee delen uitgevoerd. In oktober en november vonden de voorcontroles op keuringen

en certificaten plaats. Tijdens de drie verkoopdagen controleerden we op houding, gedrag en feitelijke opslag. Binnen het werkgebied van de OMWB is een trend waar te nemen waarin steeds meer verkooppunten stoppen met de verkoop en opslag van consumentenvuurwerk.

Metaalbedrijven
De OMWB is in 2022 verdergegaan met het project 'Metaal'. Binnen het werkgebied zijn ongeveer 750 inrichtingen actief binnen de metaalbranche. Voor het project zijn ongeveer 235 metaalbedrijven geselecteerd uit de uitvoeringsprogramma's van alle deelnemers. Toezichthouders hebben deze bedrijven gecontroleerd. Het project richtte zich enkel op bedrijven die actief zijn in het bewerken van metaal. Dit zijn bedrijven met activiteiten als het smeden, stralen, coaten of lassen van metalen. Het doel van het project is om naast regulier toezicht ook informatie te verzamelen om gericht te kunnen programmeren of interventies te plegen op veel voorkomende overtredingen. De meest voorkomende overtreding betrof onjuiste opslag van gasflessen.

Rubber en kunststof
De OMWB is in 2022 verdergegaan met het project 'rubber en kunststof'. Voor het project zijn ongeveer 51 kunststofbedrijven geselecteerd uit de uitvoeringsprogramma's van alle deelnemers. Toezichthouders hebben deze bedrijven gecontroleerd op de speerpunten melding/vergunningsituatie, keuring stookinstallatie/koelinstallatie, gebruik open natte koeltorens, bodembescherming, opslag gevaarlijke stoffen en gasflessen, emissie van stof/geur/vluchtige organische stoffen, afvoer afval, energie en opslag in tanks. Het doel van het project is om naast regulier toezicht ook informatie te verzamelen om gericht te kunnen programmeren of interventies te plegen op veel voorkomende overtredingen. De meest voorkomende overtreding betrof onjuiste opslag van gevaarlijke stoffen conform de PGS 15.

LPG-tankstations
De OMWB heeft de branche LPG-tankstations sinds 2021 ondergebracht in een meerjarenprogramma dat wordt overgenomen in de jaarlijkse, gemeentelijke uitvoeringsprogramma's. Het programma schrijft voor dat een LPG-tankstation om de twee jaar wordt gecontroleerd. Hierbij wordt afgewisseld tussen een fysieke integrale controle en een verkorte administratieve controle op alleen het LPG-aspect. Het gehele tankstation wordt dus eenmaal in de vier jaar geheel integraal gecontroleerd. Elk jaar wordt op deze wijze de helft van alle LPG-tankstations gecontroleerd.

Toezicht afvalwater
Het afvalwater dat bedrijven lozen kan soms tot ingrijpende schade aan de riolering leiden. Wanneer dat niet tijdig gesignaleerd wordt, bestaat het risico dat een deel van de riolering al op de helft van haar levensduur vervangen moet worden. Voor diverse gemeenten voert de OMWB daarom afvalwatermonitoring uit. Bij veel van de afvalwatermonitoringsonderzoeken blijkt dat bij de betreffende bedrijven de voorzieningen niet op orde zijn. De resultaten leveren veel informatie op en geven vaak aanleiding voor een vervolgtraject. Het opstellen van het afvalwatermonitoringsprogramma en vervolgtrajecten gebeurt in nauw overleg met de gemeenten die hieraan deelnemen.

Toezicht bodem
De OMWB houdt voor gemeenten toezicht op het toepassen van grond en bouwstoffen overeenkomstig het gestelde in het Besluit bodemkwaliteit (Bbk). De verplichte meldingen worden beoordeeld en worden risicogericht gecontroleerd. Verder vinden er vrije veldcontroles plaats op toepassingen van grond- en bouwstoffen die niet gemeld zijn. De OMWB let met name op nuttige toepassing van de grond en de milieu-hygiënische kwaliteit hiervan. Ook ziet de OMWB er op toe dat bouwstoffen voldoen aan het Bbk en de kwaliteit en functie van de ontvangende bodem. Daarnaast moet zijn voldaan aan de gemeentelijke bodembeheernota. Het aantal meldingen bedraagt in 2022 ongeveer 1.200. Actueel is de nieuwe nota Bodembeheer. Deze is door de meeste gemeenten vastgesteld. Er volgt nog een actualisatie van de overige bodemkwaliteitskaarten.

Voor toezicht op de Wet bodembescherming zijn voor de provincie 142, gemeente Breda 27 en gemeente Tilburg 89 saneringen uitgevoerd waarbij risicogericht toezicht is uitgevoerd.

Handhaving en klachten

Handhaving

Ondanks het feit dat de COVID-19-crisis zo goed als achter ons ligt, is de nasleep hiervan nog duidelijk merkbaar. Tijdens repressieve trajecten is een zekere mate van terughoudendheid te zien wanneer het gaat over het doen van investeringen of aanpassingen na geconstateerde overtredingen. Met name de kleinere bedrijven gaan gebukt onder de hoge kosten, lage(re) inkomsten, onzekerheid over de toekomst en de hoge energieprijzen. Dwangsommen kunnen de doodsteek zijn voor eenmanszaken en kleinere ondernemingen. Zodra ondernemers aanpassingen willen doen, worden zij geconfronteerd met hoge kosten van materialen en daarnaast lange levertijden omdat materialen niet voorradig zijn. Verplichte keuringen van stookinstallaties kennen bovendien een zeer lange wachttijd bij erkende installateurs. In deze gevallen kiest de OMWB voor het informeel verlengen van de termijn zodat de ondernemer de tijd krijgt om de overtredingen op te heffen. In het geval van zo'n informele termijnverlenging vindt zorgvuldige afweging en afstemming plaats tussen handhaving, juristen en gemeenten.

Naast bovenstaande factoren speelt het uitstel van de Omgevingswet ook een grote rol als het gaat om langer lopende handhavingstrajecten. We zien minder bereidheid bij het opheffen van overtredingen of het doen van de benodigde aanpassingen die nu in de huidige wetgeving gelden en bij de invoering van de Omgevingswet komen te vervallen, of waarbij kan worden teruggevallen op bijvoorbeeld het Bal (Besluit activiteiten leefomgeving).

In de gemeente Moerdijk is in de omgeving van een bedrijf jarenlang sprake geweest van grote stofoverlast vanwege haar activiteiten. Het bedrijf bleek laks in het naleven van de eisen die op basis van de wet- en regelgeving op hem van toepassing zijn. Om het bedrijf te laten voldoen aan de voorschriften, zijn diverse bestuurs- en strafrechtelijke handhavingstrajecten opgestart. Op dit moment is nog één dwangsombeschikking van kracht en lopen nog twee procedures bij de Afdeling bestuursrechtsprak van de Raad van State (hoger beroep, in afwachting van de uitspraak) en de Rechtbank Zeeland- West-Brabant (beroep, zitting wordt nog gepland). Door gezamenlijk optreden is de situatie inmiddels aanzienlijk verbeterd doordat het bedrijf meerdere aanvullende maatregelen en voorzieningen heeft getroffen. Het aantal klachten is duidelijk afgenomen.

Klachten

Het totaal aantal klachten en meldingen (provinciaal als gemeentelijk samen) in 2022 (9.019) is hoger dan in 2021 (8.232) en 2020 (7.229). Onderstaande grafiek geeft een weergave van het aantal klachten en meldingen per categorie over 2022.

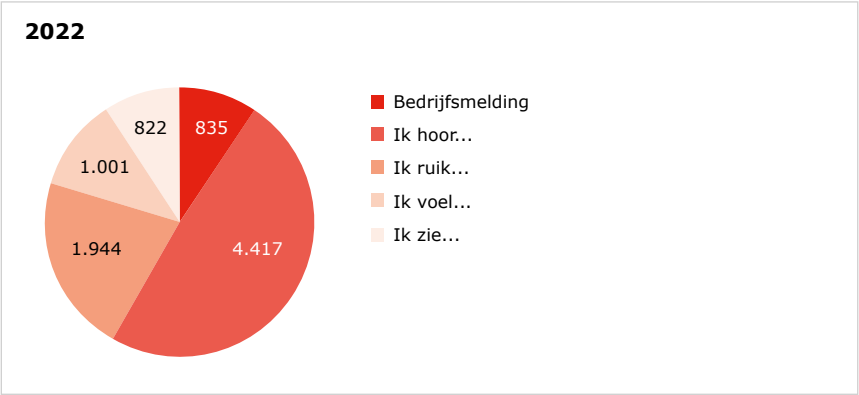

In 2022 is in vergelijking met 2021 het aantal geluidklachten fors toegenomen (met 1.350 klachten). Dit wordt met name veroorzaakt door een toename van het aantal klachten in de subcategorie 'horeca en evenementen'. Het aantal klachten dat anoniem is ingediend, 1.182 klachten in 2022, is met ruim 240 klachten toegenomen ten opzichte van 2021.

Over de top 5 vermoedelijke veroorzakers - niet zijnde 'onbekend' (719 klachten), 'evenement/ festival' (479 klachten) of 'buren/omwonenden' (391 klachten) - zijn 1.128 klachten ingediend. Bij deze bedrijven loopt een VTH-traject.

In 2022 heeft de klachtendienst te maken gehad met vier (langdurig) zieken van de twaalf geconsigneerden. Dit leidde tot een hogere werkdruk. De opdrachtgevers zijn geïnformeerd dat dit zijn weerslag kan hebben op de uitvoering van de werkzaamheden.

Niet-inrichting gebonden taken

Asbest
Het afgelopen jaar was een voortzetting te zien van de bedrijfsmatig gemelde asbestsaneringen (ongeveer 3.500) waarop risicogericht toezicht is uitgevoerd. De OMWB ziet hier een goed naleefgedrag bij de gecertificeerde bedrijven.

De stijgende trend met betrekking tot verzoektaken die binnen het werkprogramma worden behandeld, heeft zich doorgezet. We zien ook dat we meer andere typen verzoektaken krijgen zoals de nazorg bij incidenten en het geven van (beleids)advies. Uit de verzoektaken en uit analyses is weer gebleken dat er nog vele asbestsaneringen illegaal ofwel ondeskundig worden uitgevoerd. Om dit te beperken is nog meer ingezet op preventie door bijvoorbeeld het geven van voorlichting en hebben we vooral geïnvesteerd in het delen van de inzichten en kennis met de gemeenten om met elkaar tot nieuwe effectieve aanpakken te komen.

Totaalsloop
In 2022 hebben de ABG-gemeentes en de gemeente Drimmelen, in navolging van elf reeds betrokken deelnemers, het beoordelen van sloopmeldingen totaalsloop en het houden van toezicht in het veld op de uitvoering, toevertrouwd aan de OMWB. De verwachting was dat hierdoor het aantal te behandelen sloopmeldingen zou groeien tot ongeveer 750 (per jaar). Dit is echter niet gebeurd; vermoedelijk door forse prijsstijgingen van onder andere bouwmaterialen is het aantal sloopmeldingen sterk achtergebleven op de verwachtingen en bleef het uiteindelijk steken op een aantal van ongeveer 650.

Bouwen
Het volume van de provinciale BRIKS (bouwen, reclame, inritten, kappen en slopen)-taken, met als belangrijkste onderdeel bouwplantoetsing en bouwtoezicht, is dit jaar in vergelijking met voorgaande jaren globaal gelijk gebleven. Door het in dienst nemen van een eigen constructeur kon het merendeel van de bouwaanvragen ook op dit onderdeel in eigen huis worden afgehandeld. Door een bestaande dienstovereenkomst met de zusterorganisatie ‘ODZOB’ kon in nood op hen worden teruggevallen en omgekeerd. Tevens werd door deze constructie de kwaliteit van het geleverde werk gewaarborgd en voldaan aan de kwaliteitscriteria 2.2.

Ook enkele van onze gemeentelijke deelnemers namen bouwtaken van de OMWB af. Het gaat dan om het onderdeel bouwen bij meervoudige vergunningaanvragen. Het volume daarvan was echter eerder beperkt in omvang. De gemeente Zundert was daarop een uitzondering. Daarnaast was de bouwunit van de OMWB in deze gemeente als casemanager en als toezichthouder bouw betrokken bij een complexe (meerjarige) gebiedsontwikkeling.

Energie
In opdracht van gemeenten en provincie heeft de OMWB toezicht uitgevoerd op de energiebesparingsplicht en de informatieplicht energiebesparing. Daarbij is tevens gebruik gemaakt van extra toezichtcapaciteit die kosteloos door het Rijk beschikbaar is gesteld. Ook is gestart met de voorbereiding op de implementatie van nieuwe en aangescherpte wet- en regelgeving die in 2023 in werking treedt. Een aanvraag voor additioneel budget voor de intensivering van toezicht en handhaving op het gebied van energie is door het Rijk goedgekeurd. Vervolgens is gestart met de werving van extra toezichtcapaciteit en zijn twee energietoezichthouders aangenomen. De werving van extra capaciteit wordt in 2023 voortgezet. De afstemming met andere omgevingsdiensten is in 2022 verder geïntensiveerd. Dit draagt bij aan een efficiënte uitvoering en een uniforme werkwijze. Er zijn twee nieuwsbrieven gepubliceerd om gemeenten en provincie te informeren over de nieuwe ontwikkelingen.

In 2022 is opnieuw veel geïnvesteerd in dataopbouw en de ontwikkeling van dashboards om deze data te ontsluiten. Als basis voor informatiegestuurd toezicht wordt steeds meer informatie verzameld over het energieverbruik van bedrijven. Daardoor is de OMWB ook steeds beter in staat om gemeenten en de provincie te informeren over de CO_2-reductie die met het energietoezicht gerealiseerd wordt.

Ketengericht milieutoezicht
In 2022 is het werkprogramma ketenaanpak projectmatig uitgevoerd op de thema's afval, asbest en bodem. Tussentijds zijn gemeenten op de hoogte gehouden over de voortgang en is met de laatste termijnrapportage een inhoudelijke verantwoording gegeven. Door niet alleen het instrument (keten-gericht)toezicht in te zetten maar ook te kiezen voor preventieve maatregelen en beleidsadvies is er meer recht gedaan aan de benodigde aanpak om lastige milieuproblemen aan te pakken.

Het jaar 2022 stond ook in het teken van het werken aan een Brabantbreed afgestemd uitvoeringsprogramma. Dat heeft geresulteerd in drie projecten waarin met de ODZOB en ODBN is samengewerkt en zijn er afspraken gemaakt om de individuele werkprogramma's te gaan harmoniseren. De OMWB heeft tevens verder geïnvesteerd in de samenwerking met ketenpartners met als concrete opbrengst dat de politie, de Nederlandse Arbeidsinspectie en de in-spectie Leefomgeving en Transport vanaf de voorkant actief betrokken zijn in de ketenprojecten.

De omzet op programmadeel 1 bedroeg over 2022 € 20.842.000 (begroot € 21.022.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.2 Programmadeel 2: Adviezen en projecten

In programmadeel 2 brengen deelnemers aan de hand van het werkprogramma de adviestaken op het terrein van milieu en overige taken uit het omgevings-recht in. Deze zogeheten verzoektaken omvatten (milieu)metingen, adviezen en projecten op het gebied van bijvoorbeeld Brzo, geluid, bodem, (afval)water, lucht, vergunningverlening (niet-basistaken), toezicht (niet-basistaken), asbest (niet-basistaken), ruimtelijke planvormingsprocessen, externe veiligheid, duurzaamheid en omgevingsbeleid. Deze taken hebben vaak een wettelijke grondslag of zijn onderdeel van beleidsambities.

De werkprogramma's zijn indicaties van het volume van deze taken. Incidentele verzoektaken kunnen van jaar tot jaar verschillen. Deelnemers hebben in hun werkprogramma's vaak enkele niet nader gespecificeerde budgetten opgenomen, waar in de loop van het jaar opdrachten voor worden verstrekt. De realisatie van de gegeven opdrachten in 2022 wordt per deelnemer in de (derde) termijn-verantwoording teruggekoppeld.

Ontwikkelingen van invloed op de resultaten

Advies Ruimtelijke Ordening (RO) en advies Externe Veiligheid
Een gestage groei is er bij het product advisering Ruimtelijke Ordening en Milieu. Gemeenten doen steeds vaker een beroep op de OMWB om bijstand en (milieu) advisering bij het opstellen en beoordelen van ruimtelijke plannen. Enerzijds komt dit door de gebiedskennis van gemeenten die de RO-adviseurs hebben opgebouwd, met daarbij steeds meer ondersteuning van OMWB-data. Anderzijds heeft de OMWB de laatste jaren geïnvesteerd in de relatie met gemeenten, die op hun beurt een oplossingsgerichte werkwijze en korte lijnen met de RO-ambtenaren waarderen. Belangrijke marktomstandigheden die leiden tot de toenemende vraag zijn de komst van de Omgevingswet, de stikstofproblematiek en het vervallen van de bouwvrijstelling in het bijzonder, de complexiteit van milieu- en gezondheidsthema's in relatie tot RO, de relatief nieuwe behoefte aan ecologisch advies en de woningbouwopgave die veel gemeenten hebben.

In 2022 is er veel werk verricht met het omzetten van de risicokaart/RRGS (Register Risicosituaties Gevaarlijke Stoffen) naar het nieuwe REV (Register Externe Veiligheid). Vanuit het Rijk is het voor gemeenten en provincie verplicht om aan te sluiten op dit nieuwe REV. De toekomst ligt bij een digitale koppeling met een VTH-systeem maar zolang dat er nog niet is, moet worden voldaan met handmatige overzetting via een Bevoegd gezag Module (BGM). Stap één bestond uit de overzetting van gegevens vanuit het RRGS naar het REV. Deze overzetting is voor alle gemeenten en provincie uitgevoerd door de OMWB.

Er is een Handreiking externe veiligheid opgesteld. Deze handreiking geeft handvatten voor het opnemen van Omgevingsveiligheid in de omgevingsvisie en in het nieuwe deel van het omgevingsplan. Deze handreiking is bedoeld voor gemeenten en legt op een eenvoudige manier uit wat de wijzigingen in de Omgevingswet teweegbrengt.

Daarnaast is het reguliere werk uitgevoerd. Er zijn adviezen gegeven voor vergunningverlening als ruimtelijke ordening.

Metingen en onderzoek

Bodem

Advies

Over het jaar 2022 zijn er ongeveer duizend bodemzaken behandeld die betrekking hebben op het geven van advies (intern en extern) en het beoordelen van bodemonderzoeken. Die hebben betrekking op ruimtelijke ordening, omgevingsvergunning aspect bouwen, omgevingsvergunning aspect milieu en meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit milieubeheer en het Besluit lozen buiten inrichtingen. Ook hebben we bodemonderzoeken beoordeeld in het kader van provinciale en gemeentelijke grondtransacties, herontwikkeling en civieltechnische werken. Tevens behoorde het milieukundig begeleiden en coördineren van gemeentelijke bodemsaneringsprojecten tot die bodemzaken.

In 2022 heeft de OMWB 23 regiogemeenten ondersteund bij de herziening van de Nota's bodembeheer en de bodemfunctiekaart. Dit was een zeer intensief proces tussen de gemeenten, het uitvoerende adviesbureau en de OMWB als projectleider. De Nota bodembeheer beschrijft het gebiedsgerichte beleid voor het omgaan met vrijkomende grond en baggerspecie en geeft invulling aan het grondstromenbeleid. Veel van de bestaande bodembeleidsregels van de gemeenten zijn overgenomen en samengevoegd tot een gezamenlijke nota. Daarnaast zijn voor actuele onderwerpen aanvullende regels opgenomen ter bescherming van de regionale bodemkwaliteit. Het gaat hierbij onder meer om het beleid rondom PFAS, het beschermen van gevoelige bestemmingen en de regels rondom de toepassing van thermisch gereinigde grond. De Nota's bodembeheer zijn inmiddels vastgesteld door de gemeenteraden en komen met ingang van de Omgevingswet automatisch naast de bruidsschat in het tijdelijk omgevingsplan van de gemeenten.

Daarnaast is in 2022 gestart met fase 2 van de herziening. In deze fase stellen 24 gemeenten met ondersteuning van de OMWB aanvullende beleidsregels voor bodem en ondergrond vast. De gemeenten nemen deze beleidsregels te zijner tijd op in hun definitieve omgevingsplan.

Verder heeft de OMWB zeven gemeenten ondersteund bij het provinciaal project ‘diffuus bodemlood’. Diffuus bodemlood is de term voor bodemverontreinigingen met lood die geen duidelijke kern of begrenzing hebben. Deze bodemverontreiniging brengt gezondheidsrisico’s met zich mee. Blootstelling aan lood heeft, met name bij jonge kinderen (0-6 jaar), een nadelig effect op het leervermogen en leidt tot een verlies van IQ-punten. In dit project zijn de risicolocaties, zoals volkstuinen, speelplaatsen, schoolpleinen, (openbare) groenvoorzieningen en sportvelden in beeld gebracht en bezocht om onder andere na te gaan of deze locaties vrij toegankelijk zijn. De OMWB heeft voor de gemeenten onderzoek gedaan naar de concentratie lood in de bovengrond op basis van de loodverwachtingenkaart.

Ook heeft de OMWB in 2022, in samenwerking met de civiele afdeling van de gemeente Breda, als proef een aantal milieukundige en civieltechnische bodemonderzoeken uitgevoerd in het kader van nog uit te voeren wegreconstructies of herinrichtingen. Wanneer deze samenwerking met de gemeente Breda bevalt, volgen op gelijke wijze meer bodemonderzoeken.

Over het jaar 2022 zijn er ongeveer honderd bodemzaken behandeld die betrekking hebben op het geven van intern advies aan vergunningverleners van de OMWB en de ODBN/ODZOB over provinciale bedrijven. De adviezen hadden betrekking op het vaststellen van de nulsituatie, eindsituatie en grondwatermonitoring.

Met waterschap Brabantse Delta is in 2022 een format voor standaardrapportage ontwikkeld voor het rapporteren van deze (twee)jaarlijkse grondwatermonitoringsgegevens. Ook is ondersteuning verleend bij een rechtszaak (opslaghoeveelheden op bedrijfsterrein in ‘s-Hertogenbosch).

In 2022 is ook een start gemaakt met de BRO-fase 2 (Basisregistratie ondergrond). Het is de planning om 1 januari 2024 de bodemgegevens die al in het verleden verzameld zijn, op te nemen in de BRO.

Onderzoek

Tevens zijn in 2022 werkzaamheden uitgevoerd met betrekking tot het uitvoeren en begeleiden van bodemonderzoeken, verificatieonderzoeken, vooronderzoeken en het bepalen van de kwaliteit van grondwater (provinciaal grondwaterkwaliteits- en grondwaterstandsmeetnet, zwemwater, oppervlaktewater en afvalwater) in heel Noord-Brabant, met name in opdracht van de provincie. Nieuw in 2022 zijn onderzoeken naar de aanwezigheid van de invasieve exoot knolcyperus (een exotische woekerplant, lijkt op een grasspriet), werkzaamheden voor de ODZOB (dieptebepalingen ontgrondingen met mobiele boot) en controle van processtappen (monstername) bij een aantal Brzo-bedrijven in opdracht van toezicht. Sporadisch worden ook onderzoeken bij drugslocaties uitgevoerd.

In 2022 is een grote grondwaterkwaliteitsmonitoringsronde uitgevoerd, het Brede Screening Maasonderzoek. Binnen dit project worden de grondwatermonsters van de provincies (Noord-Brabant, Limburg), waterschappen (Aa en Maas, De Dommel, Brabantse Delta, Rivierenland, Hollandse Delta en Limburg), Brabant Water, WML, Dunea, RIWA Maas en Rijkswaterstaat met elkaar vergeleken en gecombineerd tot één rapportage (Arcadis).

Geluid

In 2022 zijn metingen uitgevoerd, is advies gegeven en zijn rapporten beoordeeld. Hieronder worden enkele bijzondere zaken nader toegelicht.

Padel

Padel, een soort kruising tussen tennis en squash, is sterk in opkomst in Nederland. Overal in Midden- en West-Brabant schieten padelbanen als paddenstoelen uit de grond. Dat is niet alleen positief en dat merken we ook bij TMO. Zeker na de aandacht in de (landelijke) media (onder andere in NRC Handelsblad en de Avondshow met Arjen Lubach) is er veel meer aandacht voor het aspect geluid bij padel. In 2022 zijn er veel meldingen in het kader van het Activiteitenbesluit beoordeeld en zijn door onze deelnemers vragen gesteld in het kader van het aanpassen van bestaande bestemmingsplannen ten behoeve van de aanleg van nieuwe banen. Daarnaast komen er steeds meer vragen over het uitvoeren van geluidmetingen bij padelbanen naar aanleiding van klachten. Het is de verwachting dat deze 'nieuwe' sport ook in 2023 de nodige aandacht blijft vragen.

Warmtepompen

In het klimaatakkoord zijn CO_2-reductie-doelstellingen opgenomen. De ambitie van het akkoord is om alle woningen uiterlijk in 2050 "van het aardgas af" te halen. Dat betekent dat er andere energiebronnen en apparaten nodig zijn voor de verwarming van onze huizen en voor het warm water. Er zijn verschillende scenario's en verschillende technieken, maar zeker is dat de warmtepomp een zeer prominente rol krijgt als opvolger van de cv-ketel in onze huizen. Sinds april 2021 zijn in het Bouwbesluit geluidgrenswaarden opgenomen voor nieuwe warmtepompen bij particulieren (bij bedrijven gelden de reguliere grenswaarden zoals die zijn opgenomen in het Activiteitenbesluit). De normen voor warmtepompen gelden op de erfgrens met de buren (bij appartementen gelden de normen op het raam of de deur van de buren).
Bij TMO merken we dat het geluid als gevolg van de buitenunit van de warmtepomp steeds vaker vragen oproept. Enerzijds doordat onze deelnemers steeds vaker vragen om geluidadvies bij de aanvraag voor het plaatsen van een warmtepomp. Anderzijds omdat wij steeds vaker vragen krijgen om het geluid van een warmtepomp te meten.

Windturbines

In 2030 moet er tenminste 35 terawattuur (TWh) duurzame elektriciteit geproduceerd worden. Dat is afgesproken in het Klimaatakkoord. Windenergie is een belangrijke energiebron om dit doel te halen. In het Energieakkoord voor duurzame groei staat dat Nederland in 2020 voor 6.000 MW vermogen aan windmolens op land moet hebben staan. Iedere provincie zorgt daarbij voor een aandeel. Aan het eind van 2019 stond er in Nederland 3.534 MW aan bruikbare windenergie op land. Sommige windparken op land zijn later klaar dan gepland. Daarom is het opgesteld vermogen van 6.000 MW in 2020 niet gehaald. Daarentegen groeit de projectcapaciteit van de geplande windparken na 2020 naar 7.389 MW. De provincie Noord-Brabant heeft als doelstelling 471 MW (in 2020) meegekregen. Op dit moment staat er 429 MW opgesteld (met name in het OMWB-gebied). Windturbines vormen (helaas) niet uitsluitend een bron van energie maar veroorzaken ook hinder in de vorm van geluid en slagschaduw. De toename van het aantal windturbines (en de toename in omvang) zorgt voor meer klachten met betrekking tot geluidhinder (en slagschaduw). Voor TMO resulteert dit in een toename van het aantal geluidmetingen en administratieve controles (nalevingsverslagen). In de tweede helft van 2023 (en in 2024) voorzien we grootschalige geluidmetingen aan 28 turbines bij het windpark A16 tussen Hazeldonk en Moerdijk (thans in aanbouw/testfase).

Omgevingswet en EU-richtlijn omgevingslawaai
In het kader van de EU-richtlijn moeten provincies en grote gemeentes (agglomeraties) iedere vijf jaar geluidkaarten en actieplannen opstellen. In 2022 heeft de OMWB geluidkaarten opgesteld voor de provincie Nood-Brabant (provinciale wegen) en de gemeente Breda (gemeentelijke wegen, railverkeer en industrielawaai). Deze kaarten en tabellen rondom het aantal (ernstig) gehinderden en slaapgestoorden zijn inmiddels aangeboden aan het ministerie. In 2024 moeten hieropvolgend actieplannen worden opgesteld die aansluiten bij het ambitieniveau (lees: plandrempel) die de gemeente Breda en provincie Noord-Brabant hebben vastgesteld. Doelstelling is uiteraard het aantal geluidbelaste woningen (en hiermee het aantal gehinderden) terug te dringen.

In het kader van de Omgevingswet (1 januari 2024) worden gemeenten verplicht de Basisgeluidemissie (Bge) van de gemeentelijke wegen vast te stellen. Dit nieuwe instrument moet ervoor zorgen dat er niet langer sprake kan zijn van een onbegrensde groei van de geluidbelasting vanwege gemeentelijke wegen. Tevens moeten voor alle wegen met een intensiteit van meer dan 1.000 motorvoertuigen/etmaal de bijbehorende geluidaandachtsgebieden worden bepaald en vastgesteld. Ook wordt opnieuw gekeken naar de saneringsvoorraad (woningen die onderhevig zijn aan een geluidbelasting van meer dan 70 dB vanwege wegverkeer). Voor de provincie treedt de systematiek van geluidproductieplafonds (GPP) voor provinciale wegen in werking. De OMWB gaat het operationele deel van dit project verzorgen. Ook dit instrument moet een onbegrensde groei van de geluidemissie en -immissie voorkomen. In beide trajecten speelt TMO een voortrekkersrol. Op dit moment wordt uitvoering gegeven aan een pilot (Bge) voor de gemeente Gilze en Rijen. De kennis en informatie die dit oplevert zal (ook) bruikbaar zijn voor de andere aangesloten gemeenten, provincie Noord-Brabant, ODZOB en ODBN.

Handreiking geluid en trillingen onder de Omgevingswet
Op 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. Voor het onderdeel geluid verandert er veel met de komst van de Omgevingswet. Deze veranderingen hebben betrekking op de normen voor bedrijven (nu opgenomen in Omgevingsvergunningen op basis van de Wabo en het Activiteitenbesluit milieubeheer), maar ook op de normen voor de aanleg van infrastructuur, woningen en bijvoorbeeld scholen, zoals we die sinds 1979 kennen uit de Wet geluidhinder. De normen uit de Wet geluidhinder zullen verdwijnen en de gemeenten zullen straks in het omgevingsplan zelf normen moeten opnemen. De onder- en bovengrens van de nieuwe normen staan in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) en wijken af van de bestaande normen.

De belangrijkste wijzigingen hebben betrekking op de normen voor bedrijven (straks: milieubelastende activiteiten). De landelijke normen uit het Activiteitenbesluit zullen verdwijnen. Gemeenten moeten zelf normen voor milieubelastende activiteiten gaan stellen in de omgevingsplannen. In het Bkl is wel een voorstel gedaan voor minimale eisen, maar in veel gevallen zullen deze te ruim of te krap blijken te zijn. Het omzetten van de bestaande grenswaarden uit het Activiteitenbesluit naar de nieuwe grenswaarden in het omgevingsplan kan in veel gevallen niet zonder meer milieuneutraal plaatsvinden. Hoe moet nu met het onderdeel geluid worden omgegaan in het omgevingsplan? Samen met de Omgevingsdienst Zuid-Holland Zuid is door de OMWB in juni 2022 een handreiking opgesteld over geluid (en geur) in het omgevingsplan. Deze handreiking gaat in op de overgangsperiode (bruidsschat) en op het definitieve omgevingsplan. De handreiking wordt in 2023 nog aangevuld met de milieuaspecten trillingen, externe veiligheid en bodem.

Geluidsanering
Voor zes deelnemers werd in 2022 een aantal geluidsaneringsprojecten vooruit geholpen en zijn enkele projecten ook afgerond. Bij dergelijke, vaak tijdrovende projecten gaat het om het onderzoeken of er sprake is van een - wettelijk - te hoge geluidbelasting in woningen als gevolg van wegverkeer. Als daar sprake van is én de betrokken bewoners/eigenaren daaraan mee willen werken, organiseert de OMWB dat met behulp van subsidie en externe partners maatregelen worden getroffen waarmee wel aan de geluidnormen wordt voldaan.

Lucht

Schone Lucht Akkoord (SLA)

a) De ondertekening van het Schone Lucht Akkoord (SLA) door provincie en diverse deelnemende gemeenten speelde een belangrijke rol bij de keuzes en prioritering die we vanuit vakgroep lucht binnen TMO hebben gemaakt. Daarnaast heeft de komst van de Omgevingswet natuurlijk ook de keuzes bepaald rondom inzet van luchtspecifieke kennis naar 'denken vanuit de leefomgeving'.

   Diverse gemeenten en provincie hebben door het ondertekenen van het SLA als doel gesteld om de luchtkwaliteit binnen de gemeentegrenzen te verbeteren. Zodanig dat de huidige luchtverontreiniging in 2030 is gehalveerd. Om in de toekomst als omgevingsdienst een significante bijdrage te kunnen blijven leveren aan de monitoring (en verbetering) van de luchtkwaliteit is TMO (vakgroep lucht) in 2021 gestart met de bouw en inzet van twee mobiele meetstations die roulerend (halfjaarlijks) in de 'meer belaste gebieden' worden ingezet in nauw overleg met de provincie. In 2022 waren de roulerende stations volledig operationeel. Met windroosanalyses worden de 'vervuilende bronnen' beter inzichtelijk en kan efficiënter brongericht (vervolg)onderzoek plaatsvinden en opschaling naar strengere uitvoering VTH-taak (in lijn met de ambities vanuit SLA).

b) Al gedurende decennia is luchtverontreiniging, veroorzaakt door particuliere houtstook in Nederland, één van de grootste overlastbronnen in de leefomgeving. Maar voor juist die milieubelastende activiteit is geen landelijk beleid opgesteld in Nederland. De laatste jaren neemt deze overlast alleen maar toe (mede in relatie tot nieuwe woningbouw en de gascrisis). Naast geuroverlast blijkt hinder als gevolg van fijnstof bij houtstook een enorme spelbreker te zijn voor een gezond en optimaal 'leefklimaat', vooral voor mensen met longproblemen. Toch is er nog steeds geen landelijk beleid opgesteld met betrekking tot particuliere houtstook in relatie tot de directe omgeving. In 2022 is door vakgroep lucht van TMO deelgenomen aan een werkgroep en in samenwerking met ministerie en enkele andere omgevingsdiensten een notitie/routewijzer opgesteld waarmee we gemeentes kunnen adviseren hoe ze hier invulling aan kunnen geven. Met als doel de luchtkwaliteit in woonwijken te verbeteren en het percentage gehinderden te verlagen (mede in het kader van de transitie richting Omgevingswet). Hier is een duidelijke samenhang met het Schone Lucht Akkoord. Het omgevingsplan zou namelijk een optimale ingang kunnen zijn om dit probleem gebiedsgericht te kunnen benaderen. In 2022 is een routewijzer opgezet (samen met RWS, ministerie, enkele gemeenten en twee omgevingsdiensten). De routewijzer moet handvatten en opties bieden voor lokaal bevoegd gezag om effectiever de overlast in de leefomgeving te controleren, te beheersen en te handhaven.

c) In 2022 is efficiënt gehoor gegeven aan de SLA-ambitie om de samenwerking met GGD en RIVM te intensiveren met als doel het Landelijk meetnet Luchtkwaliteit uit te breiden. In de provincie is daarom één achtergrondstation toegevoegd (incl. NH3), dit station is door het RIVM opgestart. Naast het extra achtergrondstation in de provincie Noord-Brabant heeft TMO twee volledige meetstations gebouwd die de komende vijf jaar mobiel ingezet worden, met een focus op de leefomgeving in kritische gebieden. Daar kan dan naast fijnstof en NO_2 continu ammoniak gemeten worden. De locaties worden samen met de provincie halfjaarlijks beoordeeld en data wordt ontsloten in het provinciale luchtmeetnet. De wachtlijst van geïnteresseerde gemeenten is enorm en de kans is groot dat de vraag naar roulerende (brongerichte) meetstations gaat toenemen.

d) Het terugdringen van overlast als gevolg van industriële geurhinder vraagt om een goede definitie van aanvaardbare geurhinder in de leefomgeving. In 2022 is daar vanuit TMO op ingezet in de vorm van overleg en advisering bij diverse lokale bevoegde gezagen. De definitie van aanvaardbaarheid ontbreekt in veel gevallen. Daarnaast is de huidige 'gereedschapskist' (referentienorm voor geurmetingen) niet toereikend om adequaat aan de wensen van de beleidmakers te voldoen. De OMWB heeft (samen met de ODRA, de drie geurlaboratoria in Nederland en een statisticus van de WUR) een plan opgezet en uitgevoerd om bij een tiental type industriële geurveroorzakers een onderzoek te doen om de onzekerheid bij geuranalyses te verbeteren en daarmee de standaardmethoden te verbeteren. Daarnaast willen we een database opbouwen van hedonische (mate van (on)aangenaamheid) bepalingen (op basis van een gezamenlijke beoordeling van alle drie de geurlaboratoria). Hedonische weging van geur is essentieel om de juiste aanvaardbaarheid te definiëren (in diverse provinciale geurbeleidsregelingen binnen landelijk en lokaal/gemeentelijk geurbeleid). De prestatiekenmerken in de huidige NVN2818 (hedonische bepaling) zijn nog steeds niet bekend, maar al wel verweven in beleid. Het beoogde onderzoek moet hier invulling aan gaan geven en is uiteindelijk in het vierde kwartaal van 2022 uitgevoerd (in combinatie met de reguliere geuronderzoeken in het kader van preventief toezicht).

e) Overlast van horecageur. Naast de controles van deugdelijke ontgeuringsinstallaties bij keukenafzuigingen blijft het vrijwel onmogelijk om met geurmetingen en modelberekeningen (van de gereinigde afgezogen lucht) de geurhinder in de directe leefomgeving te kwantificeren. Het model is simpelweg niet geschikt voor korte afstanden in een 'volle' omgeving, met bebouwingen en obstakels. Om toch uitspraak te kunnen doen of een afblaas op de juiste manier is gesitueerd (vooral bij appartementen boven horeca) heeft TMO een rookmachine aangeschaft om de pluimverspreiding zichtbaar te maken van de afgezogen kookluchten en pragmatisch oplossingsgericht te zoeken naar het terugdringen van overlast via verandering van de uitlaat. In veel gevallen kan daarmee direct worden aangetoond hoe een geurpluim zich verspreidt en daarmee pragmatisch aanpassingen worden voorgesteld om de overlast te verkleinen.

f) Intensiever toezicht bij inrichtingen die een eigen meetsysteem hebben om de emissies te controleren (een zogenaamde AMS). In samenwerking met toezicht zijn diverse provinciale inrichtingen vanuit het 'meetbeleid lucht TMO' (mede op basis van de jaarverslagen EMJV's) onderworpen aan een kritische controle (door een luchtspecialist) van de kwaliteitsborging van het meetsysteem, QAL1, 2 en 3 rapportages, dataverwerking en rapportages/toetsing. In 2022 zijn tevens audits op locatie uitgevoerd over technische controles en beheer van het AMS en borging conform de NEN-EN 14181. Dit leverde veel afwijkingen op die het bedrijf op moet lossen. In 2023 zal deze intensivering met zekerheid doorgang vinden, en zal derhalve risicogericht worden ingepast in het huidige (volle) werkprogramma bij de vakgroep lucht.

g) In 2022 is door de vakgroep lucht het aantal bijwoningen en controles van meetrapportages van periodieke metingen enorm gestegen. Dit is onder andere een gevolg van de ambitie vanuit het SLA om toezicht te intensiveren bij industriële emissies. Afdeling toezicht en afdeling vergunningverlening sturen vanaf 2022 de technische rapportages van emissiemetingen (door derden) meer gestructureerd door naar vakgroep lucht ter controle op juistheid. Daarnaast is de wens om vaker een bijwoning uit te voeren (audit op locatie) als het bedrijf een emissiemeting laat doen door hun eigen adviseur of meetbureau. In veel gevallen is gebleken dat er afwijkingen worden geconstateerd tijdens zo'n bijwoning door een luchtspecialist. Op basis van de constateringen in voorgaande jaren is ons advies om dit zeker door te zetten in 2023.

Door veranderende wetgeving (Omgevingswet, Bal) is naast de verplichting van periodieke metingen, meer focus gewenst op de 'monitoring' van ERP's bij emissiereducerende technieken. De controle op 'blijvende geschiktheid' en 'juiste werking' moet (tussen de verplichte periodieke metingen) strakker worden beschreven in vergunningen zodat het toezicht erop efficiënter

kan worden uitgevoerd. In 2022 is bij de luchtadviezen specifieke aandacht besteed aan nut en noodzaak van monitoringsplannen in relatie tot ERP's in beschikkingen.

h) Voor het terugdringen van ZZS is in 2022 een beroep gedaan op de expertise van luchtspecialisten. OMWB (vakgroep lucht) neemt deel in de landelijke werkgroep ZZS (onder de NEN-commissie Emissiemetingen) om de beschikbare (referentie)meetmethoden te inventariseren op basis van de groeiende stoffenlijst ZZS. Daarnaast zal in 2023 een groeiende vraag komen bij de vakgroep lucht naar reguliere ZZS-screenings en controles bij de inrichtingen. In 2022 zijn vele vermijdings- en reductieplannen ZZS (ingediend door de bedrijven) beoordeeld. Er is een grote vraag ontstaan naar onder andere benzeen, PAK en dioxinen/furanen metingen (bij onder meer asfalt-menginstallaties). Vanuit kwaliteits-coördinatie TMO is derhalve een scope-uitbreiding aangevraagd bij de Raad voor Accreditatie om verrichtingen naar dioxinen en PAK's in de toekomst uit te kunnen voeren binnen de kwaliteitsborging van onze accreditatie als inspectie-instelling.

Controle tankstations met behulp van OGI-camera
TMO beschikt over een OGI-camera (Optical Gas Imaging). Met deze camera kunnen emissies van vluchtige organische stoffen worden aangetoond. De OGI-techniek brengt de gaswolken visueel in beeld. De camera wordt onder andere ingezet bij de petrochemische industrie en vergistingsinstallaties.
In voorgaande jaren zijn met grote regelmaat lekkages vastgesteld en visueel gemaakt waarvan in oorsprong verwacht werd dat daar weinig tot geen emissies van organische dampen zouden (kunnen) optreden.

Naast het reduceren van veiligheidsrisico brengt dit ook een extra (en relatief makkelijk) te voorkomen belasting op het milieu en de leefomgeving met zich mee. Niet alleen leert TMO van iedere constatering, maar ook de bedrijven waar we de metingen uitvoeren. Het gaat immers naast de milieubelasting ook over de blootstelling van dampen aan eigen personeel en andere bijkomende risico's (bijvoorbeeld explosiegevaar). We zagen het afgelopen jaar de interesse voor de OGI-techniek dan ook enorm toenemen. Bedrijven huren steeds vaker een externe partij in om OGI-onderzoeken uit te voeren. Dit resulteert in minder milieubelasting in combinatie met minder geurklachten. Inzet van OGI is een zeer efficiënt middel gebleken om blijvende geschiktheid van emissie-reducerende technieken te controleren. Daarnaast geeft het invulling aan de controle van monitoringsplannen (tussen de periodieke metingen door) ter bevestiging van een juiste werking van reducerende technieken. De controle bij tankstations loopt in 2023 door bij diverse gemeenten.

De omzet op programmadeel 2 bedroeg over 2022 € 9.627.000 (begroot € 9.075.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.3 Programmadeel 3: Collectieve taken

Jaarlijks voert de OMWB het programma Collectieve taken uit. Het programma van 2022 heeft een omvang van € 1,6 miljoen. Het is een bestuurlijk vastgesteld programma dat een efficiënte, effectieve en kwalitatief hoogwaardige uitvoering van de taken van de OMWB ondersteunt. Een programma dat nadrukkelijk aansluit op de andere twee programma's - de basistaken en de verzoektaken, zodat de OMWB de goede dingen doet én die dingen goed doet. Door in te spelen op toekomstige ontwikkelingen op het gebied van VTH, zoals bijvoorbeeld de Omgevingswet en risicogericht werken.

Het programma is tot stand gekomen in goed overleg met een ambtelijke werkgroep van de deelnemers en vervolgens via het Ambtelijk Overleg (AO), het Dagelijks Bestuur (DB) en uiteindelijk het Algemeen Bestuur (AB) vastgesteld. In 2018 is de OMWB gestart met een projectmatige programma-aanpak. Projecten worden nu niet alleen binnen het gestelde budget uitgevoerd, ook is er een duidelijke verbetering zichtbaar van de geboekte resultaten. Hoewel we zeker nog zaken kunnen verbeteren, heeft de professionalisering van projectmanagement een positieve bijdrage geleverd aan de uitvoering van het programma. Een verantwoording van het programma wordt afzonderlijk aangeboden in het tweede kwartaal van 2023.

De omzet op programmadeel 3 bedroeg over 2022 € 1.624.000 (begroot € 1.624.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.4 Programmadeel 4: Overige exploitatielasten en –baten

In programma 4 zijn de werkzaamheden ondergebracht die buiten voorgaande programma's vallen. Het gaat hierbij om de levering van producten en diensten aan zowel deelnemers als niet-deelnemers via derden. Dit zijn onder andere de kosten voor luchtkwaliteitsmetingen, laboratoriumkosten en kosten van eNoses ('elektronische neuzen').

De omzet op programmadeel 4 bedroeg over 2022 € 3.428.000 (begroot € 3.505.000). De kosten worden niet verbijzonderd naar programma; deze worden op totaalniveau verantwoord.

2.4.5 Specifieke uitkering Omgevingsdiensten

Vanuit het Rijk zijn twee specifieke uitkeringen toegekend. De opbrengst over 2022 bedraagt € 97.000 (begroot € 0) en is conform de bestedingen apart in het overzicht van de baten verantwoord. Het restant van de vooruitontvangen bedragen staat op de balans opgenomen onder de 'overlopende passiva'.

2.4.6 Kosten van Bedrijfsvoering, Vennootschapsbelasting en de post Onvoorzien

De totale kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term 'overhead') bedroegen voor 2022 € 9.436.000 (begroot € 9.858.000). Voor een verdere uitsplitsing verwijzen we naar de tekstuele toelichting in paragraaf 2.5.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten en paragraaf 3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022.

De kosten vennootschapsbelasting bedroegen in 2022 € 1.000 (begroot € 5.000). Dit betreft de reservering voor de te verwachten te betalen vennootschapsbelasting over 2022, gesaldeerd met de vrijval van de reserveringen voor 2021. De aanslagen 2020 en 2021 zijn lager dan oorspronkelijk ingeschat.

Het bedrag van € 150.000 dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2022 niet aangesproken.

2.5 Paragrafen

Het Besluit Begroting en Verantwoording voor provincies en gemeenten (BBV) schrijft voor dat in de begroting en jaarrekening paragrafen worden opgenomen waarin de beleidslijnen zijn vastgelegd voor een aantal beheersmatige aspecten van de organisatie. De voor de OMWB van toepassing zijnde paragrafen zijn hierna opgenomen:

1. Weerstandsvermogen en risicobeheersing
2. Financiering
3. Bedrijfsvoering (inclusief rechtmatigheid)
4. Wet open overheid (Woo)

2.5.1 Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Conform het BBV is het verplicht om op basis van risico-inschatting een kwalificatie te geven van de omvang van het weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen betreft de relatie tussen de risico's waarvoor geen specifieke maatregelen zijn getroffen en de capaciteit van middelen en mogelijkheden die de OMWB heeft om niet-begrote kosten op te vangen (BBV artikel 11). Om te voorkomen dat bij niet-afgedekte risico's ingrijpende (organisatie)wijzigingen noodzakelijk zijn, is een afdoende weerstandsvermogen voor de OMWB gewenst. Hoe groot die weerstandscapaciteit moet zijn, is afhankelijk van de risico-inschatting en de bereidheid van het Bestuur om deze risico's al dan niet te lopen. De OMWB streeft een voldoende weerstandscapaciteit na, dat betekent een weerstandsratio tussen 1,0 en 1,4.

Normering weerstandsvermogen
Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers heeft het Algemeen Bestuur besloten een model vast te stellen dat erop neerkomt dat 5% van het (begrotings-/jaarrekening-)totaal van de exploitatierekening wordt aangehouden als weerstandsvermogen. Daarbij wordt een onder- en een bovengrens gehanteerd van respectievelijk 4% en 6%. Binnen deze bandbreedte is het weerstandsvermogen toereikend vanuit de optiek van het Algemeen Bestuur.

Risicobeheersing
Risicobeheersing of risicomanagement is het effectief omgaan met de kansen en bedreigingen die de realisatie van de organisatiedoelstellingen kunnen beïnvloeden. Hiervoor is het van belang dat er een continu proces wordt ingericht van identificeren, prioriteren en beheersen van risico's. De OMWB streeft ernaar risico's zoveel als mogelijk te vermijden, verzekeringen ervoor af te sluiten of ze te ondervangen door beheersmaatregelen te treffen. In het kader van dit laatste stelt de OMWB een Intern Controleplan op, waaraan in het begrotingsjaar uitvoering wordt gegeven.

Geïdentificeerde risico's
In de 2e Burap 2022 en de begroting 2023 zijn de volgende risico's geïdentificeerd:

Risico's (bedragen x € 1.000)	**Maximaal bedrag schade**	**Kans op optreden risico**	**Gewogen risico**
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	700.000	50%	350.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19	500.000	50%	250.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.200.000	15%	180.000
Totaal	**4.500.000**		**1.905.000**

In het kader van de jaarrekening is bovenstaande lijst geëvalueerd en geactualiseerd. Hieronder volgt per risico een korte toelichting.

4. Inhuur versus vast personeel

In de begroting van de OMWB geldt als uitgangspunt dat in beginsel het eigen personeel de taken verricht. Het actieve wervingsbeleid (onder andere in samenwerking met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten) heeft ertoe geleid dat

de verhouding tussen vast personeel en inhuur beter in balans is gekomen. Aangezien de opdrachtportefeuille van de deelnemers aan de dienst afgelopen jaren rond de 340.000 declarabele uren op jaarbasis beweegt, heeft het management als lijn gekozen om de vaste formatie voor het primaire proces in de jaren 2021 en volgend verder uit te breiden naar een niveau van 240 fte. Aangezien het bijbehorende aantal declarabele uren ongeveer 324.000 bedraagt (m.i.v. 2023 310.000 uur als gevolg van verlaging van de declarabiliteitsnorm mede door de harmonisatie van verlofrechten), zijn we afhankelijk van de inhuur van derden voor de uitoefening van de taken. Deze externe inzet is duurder dan de uitvoering met eigen personeel, vandaar dat we dit opnemen in de risicotabel.

Maatregelen:
Dit risico is te ondervangen door aanname van eigen personeel. Sinds 2019 worden samen met de twee andere Brabantse omgevingsdiensten initiatieven ontplooid om onze positie op de arbeidsmarkt te verbeteren. Sindsdien heeft dit al tot het aannemen van een aantal nieuwe medewerkers geleid. De druk op het werven van eigen personeel blijft echter onverminderd groot.

5. Transitie mens en systeem

De aan onze organisatie en medewerkers gestelde eisen blijven snel veranderen. Dit is enerzijds gericht op de inhoud van het werk, anderzijds zien we dat ook andere (digitale) vaardigheden worden gevraagd. In de opleidingen wordt hier volop aandacht aan besteed zodat werknemers hun rol binnen de organisatie optimaal kunnen vervullen. De verwachting is dat dit niet in alle individuele gevallen gaat lukken. Daarnaast wordt verwacht dat de impact van de update van Squit 20/20 naar RX Mission groter is dan aanvankelijk is ingeschat. Het totale risico dat met bovenstaande samenhangt, wordt ingeschat op € 700.000 met een kans van maximaal 50%. Dit risico is € 200.000 hoger dan vorig jaar.

Maatregelen:
Het uitvoeren van een correct en zorgvuldig personeelsbeleid, waaronder een adequaat opleidingsprogramma. Daarnaast steeds verdere doorontwikkeling van organisatie en onderliggende systemen.

6. Problematiek arbeidsmarkt

In aanvulling op punt 4 wordt het volgende opgemerkt: omdat de vaste formatie nog niet op het juiste peil is, werkt de OMWB naast inhuur in toenemende mate ook met trainees en net afgestudeerden die de omgevingsdienst in dienst neemt. De OMWB gaat de jonge nieuwe collega's 'on the job' opleiden in een periode van ongeveer twee jaar. In de eerste twee jaar zijn deze collega's nog niet volledig declarabel (eerste jaar 950 uren, tweede jaar 1.150 uur, vanaf het derde jaar volledig declarabel, dat is met ingang van 2023 1.300 uur).
De begeleiding verloopt via directe collegae van de dienst. In verband met deze noodzakelijke aanpak heeft de OMWB een tijdelijk productietekort in termen van declarabiliteit. Het maximale risico in verband hiermee is ongeveer € 700.000.

9. COVID-19/bovenmatig verzuim

In februari 2020 vond de uitbraak van COVID-19 plaats, die ook in 2021 en 2022 nog een enorme impact had op ons allemaal. Eind februari 2023 heeft het RIVM aangegeven dat het COVID-19 virus in Nederland de endemische fase heeft bereikt. Ondanks het feit dat de dreiging van een acute crisis is verdwenen, blijft het lastig te bepalen hoe groot de financiële impact voor komend jaar is en welk effect het virus op de verzuimpercentages voor komende jaren gaat hebben.
In de begroting van 2023 wordt gerekend met een verzuimpercentage van 5,5%. Het werkelijke percentage over 2022 bedraagt 6,3%. Het verschil tussen beide percentages wordt aangemerkt als risico en bedraagt afgerond € 500.000. Bij een kans van 50% betekent dit een gewogen risico van € 250.000.

11. Invoering Omgevingswet

Per 1 januari 2024 treedt de Omgevingswet in werking. De invoering van de wet betekent een ingrijpende verandering voor de taakuitvoering. Ondanks gedegen voorbereidingen is de exacte impact van de invoering, ook financieel, nog onvoldoende duidelijk. Door adviesbureaus afgegeven voorzichtige ramingen tonen een kostenverhogend effect van circa 10% voor de basistaken milieu. Gezien de grote onduidelijkheid die er nog heerst rondom de implementatie van de wet, is een risico-inschatting van circa 3% van de omzet gemaakt met een kans van optreden van 40%.

12. Kosteneffectiviteit

Volgend uit het kosteneffectiviteitsonderzoek is een intern besparingspotentieel van € 1,7 miljoen opgehaald. In de jaren 2022 tot en met 2024 zijn de verschillende maatregelen doorgevoerd in de begroting respectievelijk meerjarenraming. De afhankelijkheid van derden maakt een volledige realisatie van afzonderlijke maatregelen onzeker. Per jaareinde 2022 is reeds een bedrag van afgerond € 750.000 gerealiseerd; er resteert derhalve een maximaal schadebedrag van ongeveer 1 miljoen (€ 1,7 miljoen -/- € 750.000). Om tegemoet te komen aan het geraamde potentieel is 18% van de totale waarde als risico aangemerkt, per saldo € 180.000.

Op basis van het voorgaande en een actuele inschatting van de huidige risico's is het eindbeeld voor de jaarrekening 2022 als volgt:

Risico's	Maximaal bedrag schade	Kans op optreden risico	Gewogen risico
4. Inhuur versus vast personeel	400.000	50%	200.000
5. Transitie mens en systeem	700.000	50%	350.000
6. Problematiek arbeidsmarkt	700.000	75%	525.000
9. COVID-19/bovenmatig verzuim	500.000	50%	250.000
11. Invoering Omgevingswet	1.000.000	40%	400.000
12. Kosteneffectiviteit	1.000.000	18%	180.000
Totaal	**4.300.000**		**1.905.000**

In aanvulling op bovenstaande tabel blijft er aandacht voor de volgende twee zaken:

Bij de inwerkingtreding van de Omgevingswet verschuift het bevoegd gezag voor bodem en ondergrond en de daaraan verbonden VTH-(basis)taken voor een groot deel van de provincie naar de gemeenten. De impact hiervan op het werkprogramma van de OMWB is nog niet volledig duidelijk en kan (nog) niet volledig worden gekwantificeerd. In de 1e Burap 2023 wordt hier verder op in gegaan.

Ook zijn de prijzen van olie en gas en bepaalde grondstoffen afgelopen periode aanzienlijk gestegen en geldt een algemene stijging van prijzen van goederen en diensten. In de begroting 2022 is op basis van een impactanalyse een aantal aanpassingen doorgevoerd. Toekomstige ontwikkelingen blijven lastig in te schatten. Indien er aanleiding toe is, wordt dit bij de 2e begrotingswijziging 2023 verwerkt.

Beschikbaar weerstandsvermogen

De weerstandscapaciteit bestaat uit de algemene reserve. De algemene reserve bedraagt ultimo 2022 € 2.092.000. Uitgaande van het actuele risicoprofiel van € 1.905.000 is de weerstandsratio 1,10. Dit wordt volgens de waarderingstabel van het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement (NAR) gekwalificeerd als 'voldoende'. In de jaarrekening 2021 bedroeg de weerstandsratio 1,01 ('voldoende').

Voor de normering van het weerstandsvermogen in relatie tot de deelnemers komt het weerstandsvermogen op 5,9% van het jaarrekeningtotaal uit. Daarbij ligt het vermogen binnen de bandbreedte van 4% tot 6%.

Financiële kengetallen

Het BBV schrijft voor dat een aantal verplichte financiële kengetallen moet worden opgenomen. Doel daarvan is inzicht te geven in de financiële positie van de organisatie. De trend van de voor de OMWB relevante kengetallen wordt in onderstaande tabel weergegeven:

Financiële kengetallen	Jaarrekening 2022	Begroting 2022	Jaarrekening 2021
Netto schuldquote	-7,7%	-3,5%	-5,5%
Solvabiliteitsratio	47,1%	32,5%	47,0%
Structurele exploitatieruimte	1,8%	1,0%	1,7%
Grondexploitatie	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Belastingcapaciteit	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.

Netto schuldquote
De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Hoe verder deze ratio onder de 1,0 ligt, hoe beter het is. De netto schuldquote is toegenomen ten opzichte van de jaarrekening 2021.

Solvabiliteit
Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin de OMWB in staat is aan de financiële verplichtingen te voldoen. De solvabiliteitsratio geeft het aandeel van het eigen vermogen in het balanstotaal weer. Hoe hoger deze ratio, hoe groter de weerbaarheid van de organisatie. De solvabiliteit is ten opzichte van de jaarrekening 2021 licht verbeterd.

Structurele exploitatieruimte
Door het zuiveren van de incidentele lasten en baten en de mutaties in reserves, ontstaat er beeld in hoeverre sprake is van een structureel sluitende begroting. De structurele lasten en baten worden in dit kengetal uitgedrukt als een percentage van de totale baten (voor mutaties reserves) van het betreffende jaar. Een positief percentage is wenselijk aangezien dit betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken.

Onderlinge verhouding kengetallen
Zowel de netto schuldquote, de solvabiliteit als de structurele exploitatieruimte zijn verbeterd ten opzichte van 2021. Vorig jaar is de balanspositie van de OMWB reeds als solide aangemerkt. Deze positie is per jaareinde 2022 nog meer versterkt.

2.5.2 Financiering

In aansluiting op de Wet Financiering decentrale overheden (fido) is in het Besluit Begroting en Verantwoording neergelegd dat de financieringsparagraaf de beleidsvoornemens voor het risicobeheer van de financieringsportefeuille uiteenzet. De grondslag voor de aan de portefeuille verbonden Treasuryfunctie is vastgelegd in het Treasurystatuut. Het beheer van de OMWB is risicomijdend en mede gericht op het voldoen aan de renterisico-norm en de kasgeldlimiet.

Treasurybeleid
De doelstellingen van het treasurybeleid van de OMWB zijn:
1. Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities;
2. het beschermen van vermogens- en (rente)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, liquiditeitsrisico's en kredietrisico's;
3. het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities;
4. het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet fido respectievelijk de limieten en richtlijnen van het Treasurystatuut.

Onder risico's worden zowel renterisico's (vaste schuld en vlottende schuld), als kredietrisico's, liquiditeitsrisico's en valutarisico's verstaan. Met betrekking tot risicobeheer geldt het volgende algemene uitgangspunt: "Bij het uitzetten of aantrekken van middelen worden de bepalingen zoals neergelegd in de Wet fido en de Ruddo (Regeling uitzettingen en derivaten decentrale overheden) in acht genomen".

Renterisicobeheer
1. De kasgeldlimiet wordt niet overschreden conform de Wet fido;
2. de renterisico norm wordt niet overschreden conform de Wet fido;
3. nieuwe leningen/uitzettingen worden afgestemd op de bestaande financiële positie en de liquiditeitsplanning;
4. de rentetypische looptijd en het renteniveau van de betreffende lening/uitzetting wordt zo veel mogelijk afgestemd op de actuele rentestand en de rentevisie;
5. binnen de kaders gesteld onder lid 3 en lid 4, streeft de OMWB naar spreiding in de rentetypische looptijden van uitzettingen.

Met de inwerkingtreding van de Wet fido is de term 'Renterisico-norm' geïntroduceerd. De norm schrijft voor dat in enig jaar de aflossing van een langlopende schuld niet meer mag bedragen dan 20% van het begrotingstotaal.

De OMWB kent momenteel geen langlopende leningen en voldoet daarmee automatisch aan de norm. De huidige financieringspositie en -behoeften vanuit de investeringsbegroting geven thans geen verdere aanleiding tot aanwending van een dergelijke lening.

Kredietrisicobeheer
Met betrekking tot het kredietrisicobeheer geldt het uitgangspunt dat overtollige middelen op voorhand worden aangehouden in de schatkist.

Intern liquiditeitsbeheer
De OMWB beperkt zijn interne liquiditeitsrisico's door zijn treasury-activiteiten te baseren op een adequate liquiditeitsplanning.

Valutarisicobeheer
Valutarisico's worden door de OMWB uitgesloten. Leningen worden uitsluitend aangegaan of gegarandeerd in de Europese geldeenheid (de euro).

Kasgeldlimiet
Met de kasgeldlimiet stelt de Wet fido een norm voor het maximumbedrag voor de financiering van de bedrijfsvoering met kortlopende middelen (looptijd < 1 jaar). De kasgeldlimiet voor gemeenschappelijke regelingen betreft 8,2% van het begrotingstotaal.

Voor de berekening van de kasgeldlimiet is een modelstaat voorgeschreven. De opgenomen bedragen betreffen de realisatiecijfers 2022.

De kasgeldlimiet is voor de OMWB voor 2022 berekend op € 2.868.000. Aangezien het gemiddelde netto vlottende overschot aan financieringsmiddelen op € 9,5 miljoen wordt geschat, is de ruimte onder de kasgeldlimiet gelijk aan de kasgeldlimiet.

Stappen (1-4)	(1) Vlottende schuld	(2) Vlottende middelen	(3) Netto vlottend (+) of Overschot middelen (–)
(1) – (2) = (3)			
Eerste kwartaal	0	14.181	-14.181
Tweede kwartaal	0	5.205	-5.205
Derde kwartaal	0	15.427	-15.427
Vierde kwartaal	0	3.296	-3.296
(4) gemiddelde van (3)	**0**	**9.527**	**9.527**

Stappen (5–9)	Variabelen		Bedragen
(5)	**Kasgeldlimiet**		**2.868**
(6a) = (5>4)	Ruimte onder de kasgeldlimiet		2.868
(6b) = (4>5)	Overschrijding van de kasgeldlimiet		0
Berekening kasgeldlimiet (5)			
(7)	Begrotingstotaal		34.977
(8)	Percentage regeling		8,2%
(5) = (7) x (8) / 100	**Kasgeldlimiet**		**2.862**

Schatkistbankieren
Overheden mogen sinds 2014 tegoeden uitsluitend bij het Rijk of andere decentrale overheden wegzetten. Dit is primair bedoeld om de staatsschuld terug te dringen. De OMWB heeft gedurende het gehele boekjaar 2022 te maken gehad met overschotten aan liquide middelen. Deze overschotten zijn dagelijks afgeroomd naar de schatkist. Op de lopende rekening blijft na afroming maximaal € 1.000.000 beschikbaar.

Leningen en kredietfaciliteiten

Bij de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) heeft de OMWB een kredietfaciliteit van afgerond € 1,0 miljoen.

2.5.3 Bedrijfsvoering - plannen en resultaten

Het jaar 2022 stond voor de afdeling bedrijfsvoering in het teken van het daadwerkelijk uitvoeren van de diverse beleidsvoornemens en/of (bestuurlijke) besluiten. De voornemens zijn begin 2021 geformuleerd en zijn in een aantal gevallen (bijvoorbeeld de inwerkingtreding van de Omgevingswet) door de ontwikkelingen achterhaald.

Voornemens 2022

In algemene zin lag de nadruk op de doorontwikkeling van de informatievoorziening en het uitvoeren van onderdelen van het strategisch HR-beleid. Twee specifieke onderwerpen die een rol gingen spelen, waren:

- De inwerkingtreding van de Omgevingswet. De Omgevingswet heeft grote consequenties voor de wijze waarop de OMWB gezamenlijk met de deelnemers haar taken gaat uitvoeren.
- Het uitdenken en implementeren van de kosteneffectiviteitsmaatregelen. In het Algemeen Bestuur van 1 juli 2020 heeft het Dagelijks Bestuur toegezegd om door de directeur een kosteneffectiviteitsonderzoek uit te laten voeren om zo het besparingspotentieel in kaart te brengen. In het Dagelijks Bestuur van 27 januari 2021 zijn de resultaten gepresenteerd en aan de hand van deze resultaten is besloten om gedurende de jaren 2022-2024 het kostenniveau met 4%-7% van de begroting te verminderen. De afdeling bedrijfsvoering moest voor 2022 de eerste besparing realiseren. Bij ICT daalden de geraamde uitgaven, onder andere door de verandering van netwerkbeheerder.

Verantwoording 2022

Omgevingswet

Er is voor de vijfde maal uitstel van de intrede van de Omgevingswet aangekondigd. Het uitstel van de Omgevingswet heeft consequenties voor de inrichting van de ICT-systemen en de trainingen. Hier wordt in latere paragrafen op ingegaan.

Kosteneffectiviteit, 'Van goed naar beter'

De realisatie van de doelen en baten van de deelprojecten loopt vooralsnog volgens planning. Het faseplan voor 2022 is grotendeels succesvol afgerond. De doorlopende projecten komen terug in het faseplan voor 2023. In totaal is er € 764.325 opgeleverd. Het doel om in 2022 vanuit het programma een besparing van € 650.000 op te leveren is daarmee bereikt. De meer behaalde opbrengsten dragen alvast bij aan het doel van 2023 om wederom € 650.000 voor de begroting op te leveren.

Informatievoorziening

De informatievoorziening van de OMWB is in relatief korte tijd volledig getransformeerd. Hiermee gaan we door. Zo was de planning om een grote update van het VTH-zaaksysteem Squit 20/20 te implementeren, om AFAS te optimaliseren en om functionaliteiten toe te voegen aan het dataplatform.

Op het dataplatform van de OMWB komen al zijn gegevens samen en worden deze gecombineerd met externe data. Met dit platform is het mogelijk om met deze data (geavanceerde) informatieproducten te maken die bijdragen aan de strategische doelstellingen van de OMWB. Waar in 2021 door middel van data voornamelijk sturings- en verantwoordingsrapportages werden ontwikkeld, lag de focus voor 2022 op het ontwikkelen van informatieproducten die ondersteunend zijn aan de VTH-processen. Door onder andere Geografisch informatiesysteem (GIS)-functionaliteiten toe te gaan voegen aan het platform is het mogelijk om nog meer typen data te analyseren en om te zetten naar informatie. Zo ondersteunen we voor de toekomst gebiedsgericht werken en maken we stappen in het inzichtelijk maken van de opbrengst van het werk van de OMWB.

Het dataplatform maakt ook een betere samenwerking met partners binnen (en buiten) de regio mogelijk. Door automatisch maar met een duidelijke doelbinding, data met elkaar te delen, worden inzichten met elkaar gedeeld om zo gezamenlijk te werken aan de grote opgaven binnen de leefomgeving. De OMWB zoekt actief de samenwerking met haar partners, ook om samen te blijven leren en innoveren op het gebied van informatievoorziening.
De sterke ontwikkeling van informatievoorziening, met de overstap naar een nieuwe ICT-leverancier en de toegenomen mogelijkheden om data uit te wisselen, vereisen en vereisten in 2022 een onverminderd hoge aandacht voor informatiebeveiliging en privacy. In 2022 vernieuwden we daarom samen met onze nieuwe ICT-partner ons strategisch informatiebeleid. Door dit beleid in hetzelfde jaar te vertalen naar een samenhangend pakket van maatregelen, zorgt de OMWB ervoor aantoonbaar aan het normenkader van Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) te voldoen.

Verantwoording 2022

Van Squit 20/20 naar Rx Mission

De aangekondigde grote update heeft door het uitstel van de Omgevingswet en andere oorzaken vertraging opgelopen. Eén van de andere oorzaken is dat de OMWB heeft besloten om bij deze grote update niet als eerste aan de lat van implementatie te willen staan. Deze update moet daarnaast aan eisen voldoen die bij de eerdere aanbesteding in het Programma van Eisen waren opgenomen. De leverancier Roxit kan op dit moment nog niet aan deze eisen voldoen.

Dataplatform

De ontwikkeling van ons dataplatform is in 2022 wel doorgegaan maar de doelstelling om GIS functionaliteiten toe te voegen is (nog) niet gelukt. Het onderzoek naar (eventuele) GIS functionaliteit is in 2022 nog niet afgerond. Het dataplatform is zodanig doorontwikkeld dat er eind 2022 een honderdtal rapportages live staan waardoor de sturing en verantwoording intern en extern sterk verbeterd is. Het verzamelen van data heeft mede door het gebruik van power apps een boost gekregen. Zo werken we verder aan een dategedreven organisatie.
De samenwerking met andere partners verloopt verschillend. De kennisdeling verloopt goed, het samen werken aan informatieproducten blijkt om allerlei redenen lastig.

ICT leverancier/security

De overgang naar Sogeti was in het voorjaar van 2022 nog niet geheel afgerond. Hoewel verreweg de meeste medewerkers al snel en goed in de nieuwe omgeving konden werken waren er hardnekkige issues die veel energie vergden. In de loop van 2022 is de situatie genormaliseerd en beschikt de OMWB over een moderne omgeving.

Het securitybeleid is op 16 november vastgesteld door het Dagelijks Bestuur. ICT en informatie zijn cruciaal voor het functioneren van de OMWB, tegelijkertijd nemen de bedreigingen op het gebied van informatieveiligheid toe. Verschillende wet- en regelgeving (BIO en AVG) en bestuurlijke afspraken (VNG-resolutie 2021) laten zien dat overheden hun informatiebeveiliging serieus moeten nemen en dit aspect continue aandacht behoeft. In dit beleid staan de uitgangspunten voor het voortdurende proces waarmee wordt gewerkt aan de beveiliging van informatie.

En verder noemenswaardig

In 2022 is een pilot Robotic Process Automation (RPA) gestart. Door het automatiseren van administratieve handmatige processen wordt kwaliteit- en tijdswinst geboekt.

Communicatie

Inspanningen op het gebied van communicatie zijn erop gericht om OMWB-medewerkers op een strategische, tactische en operationele wijze optimaal te ondersteunen en te adviseren in hun werk; bijvoorbeeld met schrijftrainingen, taaladviezen en communicatie-uitingen. Richting externe stakeholders is communicatie-inzet erop gericht om de resultante van het OMWB-werk op een heldere, duidelijke en consistente wijze voor het voetlicht te brengen, evenals bij te dragen aan een goede reputatie en dito (werkgevers)imago. Online heeft de OMWB zijn producten gedeeltelijk al digitoegankelijk gemaakt, dit kreeg een vervolg in 2021 en 2022.

Verantwoording 2022

Het digitoegankelijk maken is deels uitgesteld vanwege het nieuwe intranet. Eind 2023 voldoet de OMWB aan alle eisen.

Huisvesting

Het huurcontract aan de Spoorlaan liep per 1-1-2023 af. De verhuurder HSA Spoorlaan heeft aangegeven dat wij het pand kunnen blijven huren. Een projectgroep is bezig geweest met het onderzoeken van de diverse scenario's. Het onderdeel werkplekinrichting en -beheer werd hierin meegenomen. Het kantoortuinenconcept lijkt achterhaald, mede door het vele (verplichte) thuiswerken. De diverse scenario's zijn door de projectgroep onderzocht en dit project is afgerond op 31-12-2021. Hierna konden we in 2022 in overleg met de verhuurder doorgaan met de implementatie.

Verantwoording 2022

Na het verlengen van de overeenkomst hebben de verhuurder (HSA vastgoed) en de OMWB meerdere malen om tafel gezeten om de toekomstige huisvesting te bespreken. Deze gesprekken bevinden zich in een impasse. De ontwikkelingen op de markt voor de huur van kantoorruimte is grillig, en de verhuurder schakelt continue tussen (on-)mogelijkheden. Dit heeft tot gevolg dat we de noodzakelijke investeringen in hybride werken hebben uitgesteld. De mogelijke scenario's over de (hybride) wijze van werken en het aantal benodigde m2's zijn gemaakt.

Human Resource Management

Als gevolg van de Omgevingswet verandert niet alleen de regelgeving, maar ook het samenspel tussen medewerkers en hun omgeving; burgers, ondernemingen, ketenpartners en deelnemers. In de jaren voorafgaand aan de invoering heeft de dienst zich goed voorbereid, maar de ontwikkeling van medewerkers neemt pas een vlucht wanneer zij de aangeleerde kennis en vaardigheden in de praktijk kunnen toepassen. Daarom stond competentieontwikkeling van medewerkers in 2022 centraal binnen het HRM-beleid. We investeerden in training en begeleiding om dat leerproces zo goed mogelijk te ondersteunen.

In termen van houding en gedrag zorgt de Omgevingswet ook voor een echte cultuuromslag. De OMWB stimuleert medewerkers met een gericht programma om anders te leren kijken en denken. De blik wordt nog meer naar buiten toe gericht en we vervullen een actieve rol in de verbinding van partijen en het overbruggen van tegengestelde belangen. Medewerkers zetten hun deskundigheid in om met creatieve oplossingen te komen, waardoor bij ruimtelijke ontwikkeling bescherming van de leefomgeving altijd in acht wordt genomen.

Het investeren in ontwikkeling en verandering gaat hand in hand met het verwerven van een aantrekkelijke arbeidsmarktpropositie. Het werven, selecteren en opleiden van nieuw personeel blijft onverminderd van belang. Ook richten we ons op het vergroten van de weerbaarheid en gezondheid van medewerkers. Zo behouden we een vitaal en toekomstbestendig personeelsbestand.

Verantwoording 2022

Naast de diverse trainingen heeft ook het Cultuur en Leiderschapstraject als ondersteuning van de cultuuromslag vorm gekregen. Het (steeds) uitstellen van de intrede van de Omgevingswet heeft trainingen vertraagd en/of gezorgd voor uitstel. Het vergt veel van de organisatie om in te blijven spelen op de Omgevingswet. Het Cultuur en Leiderschapstraject met medewerking van adviesbureau Ardis is belangrijk om de (nieuwe) kernwaarden te laden. Het traject komt tot afronding in 2023.

De arbeidsmarktcampagne werpt zijn vruchten af. De kandidaten weten gezien het aantal reacties op vacatures de weg naar de OMWB goed te vinden, en de hoeveelheid open sollicitaties is toegenomen. Een echte evaluatie moet nog plaatsvinden. Ons eigen traineeprogramma is in september met drie trainees van start gegaan.

Het budget voor duurzame inzetbaarheid bedroeg voor 2022 € 100.000. Van dit budget is in 2022 een bedrag van afgerond € 50.000 besteed aan kosten voor fruit, fitness, fietsplan en thuiswerkfaciliteiten.

Financiën en Control

De afgelopen jaren is stevig geïnvesteerd in een betrouwbare informatievoorziening en risicomanagement; gefaciliteerd door de aanschaf en optimalisatie van AFAS, werving en training van medewerkers en geïntensiveerde samenwerking met de externe accountant. In 2022 ontstond daardoor ruimte voor de volgende stap in de dienstverlening naar de organisatie en externe partners. De volgende projecten springen eruit:

Rechtmatigheidsverklaring/Interne controle

Met het controleplan 2021-2022 en het daarvan afgeleide controleprotocol 2022 leggen we een fundament voor de vervulling van de interne controlewerkzaamheden. Nieuw onderdeel betreft de Rechtmatigheidsverklaring. In 2020 is gestart met een ambtelijke verkenning van de wet.

Opvolging managementletter

In de management letter rapporteert de externe accountant jaarlijks zijn bevindingen naar aanleiding van de interim controle. In de twee laatste edities wordt melding gemaakt van aanbevelingen inzake het inkoop- en aanbestedingsproces en het verkoopproces, inclusief projectbeheersing. Deze aanbevelingen sluiten aan bij de AFAS-optimalisaties, die de organisatie voor ogen heeft.

Verbetering P&C-cyclus

Het cluster F&C is continu gefocust op verbeteringen, mede met het oog op een betrouwbare en tijdige oplevering van P&C-producten. Zonder afbreuk te doen aan kwaliteit, beoogt het cluster de doorlooptijd van (veelal maandelijkse) rapportages te reduceren. De inzet van AFAS is hierin essentieel. Dit geldt overigens ook voor de totstandkoming van het verantwoordingsdossier. Ook hiervoor geldt de ambitie van verdere digitalisering en optimalisatie.

Verantwoording 2022

De rechtmatigheidsverklaring is uitgesteld tot het boekjaar 2023. Over 2022 zal er een rechtmatigheidsverklaring bij wijze van proef worden opgesteld. Dit is met het bestuur afgestemd. De interne controle is verder op orde gebracht.
Het normenkader is in 2022 geheel up-to-date gebracht. Alle financiële OMWB-verordeningen en beleid zijn herijkt en vastgesteld door de respectievelijke besturen.

Het jaar 2022 is het eerste controlejaar van de nieuwe accountant: Flynth/Astrium. Tijdens de interim controle bleek dat de opvolging van de managementletter zodanig succesvol is verlopen dat van de aanbevelingen van 2021 er nog één aanbeveling open staat. Dit tekent de verdere groei van de Finance & Control-functie.

2.5.4 Wet open overheid (Woo)

Per 1 mei 2022 is de Wet open overheid (Woo) ingegaan. De Woo is de opvolger van de Wet openbaarheid van bestuur (Wob) en regelt het recht van burgers op informatie van de overheid. Zo krijgt iedereen meer inzicht in het handelen van de overheid.

Het beleid van de OMWB is dat wij uiteraard die onderdelen van de wet die zijn ingegaan, uitvoeren. De OMWB heeft daarom een Woo contactpersoon aangesteld. In de praktijk is er voor de OMWB nog niet heel veel veranderd. Woo verzoeken hebben veelal betrekking op inhoudelijke zaken en worden, net als voorheen de WOB verzoeken, afgehandeld door de juristen in het primaire proces.

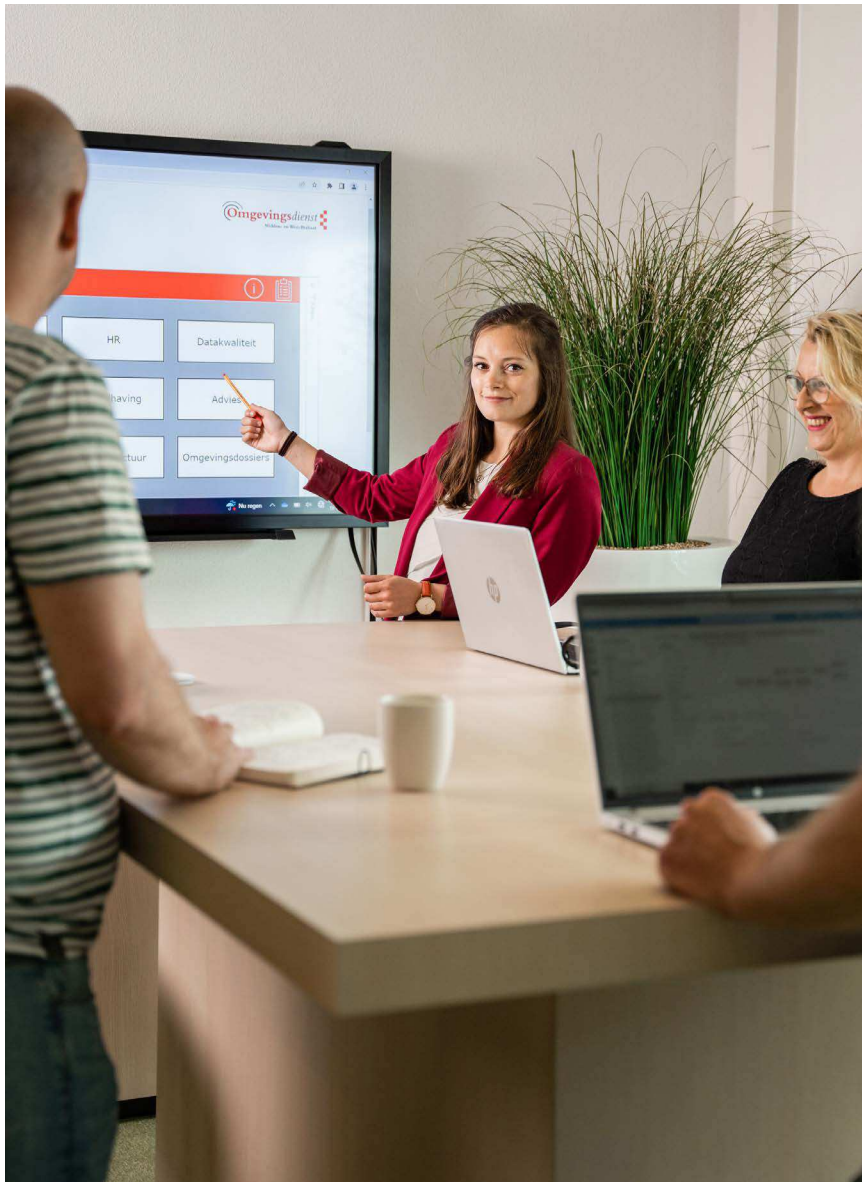

3. Jaarrekening

Hierna volgt de jaarrekening over 2022 met financiële toelichting.

3.1 Balans ultimo boekjaar

Activa (bedragen x € 1.000)		**31 december 2022**		**31 december 2021**
Vaste activa				
Materiële vaste activa		**926**		**1.089**
Investeringen met een economisch nut	926		1.089	
Totaal vaste activa		**926**		**1.089**
Vlottende activa				
Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar		**2.408**		**1.439**
Vorderingen op openbare lichamen	279		515	
Uitzettingen in ’s Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.129		924	
Liquide middelen		**991**		**992**
Banksaldi	991		992	
Overlopende activa		**3.349**		**2.683**
Overige nog te ontvangen bedragen, en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen				
• Vooruitontvangen facturen	373		406	
• Nog te ontvangen BTW	493		315	
• Nog te ontvangen posten	1.853		1.503	
• Afrekeningen werkprogramma’s	630		459	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	0		0	
Totaal vlottende activa		**6.748**		**5.114**
Totaal generaal		**7.674**		**6.203**

Passiva (bedragen x € 1.000)		31 december 2022		31 december 2021
Vaste passiva				
Eigen vermogen		**3.614**		**2.918**
Algemene reserve	2.092		1.928	
Bestemmingsreserve meetstations	939		826	
Gerealiseerd resultaat	583		164	
Voorzieningen		**602**		**0**
Voorziening verlofsparen	602		0	
Totaal vaste passiva		**4.216**		**2.918**
Vlottende passiva				
Kortlopende schulden		**453**		**579**
Netto vlottende schulden, met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	453		579	
Overlopende passiva		**3.005**		**2.706**
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren				
• Van het Rijk	979		0	
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume				
• Nog te betalen posten	730		1.553	
• Afrekeningen werkprogramma's	1.198		1.057	
• Afdr. loonheffing en netto salarissen	98		96	
Totaal vlottende passiva		**3.458**		**3.285**
Totaal generaal		**7.674**		**6.203**

3.2 Het overzicht van baten en lasten

Lasten (bedragen x € 1.000)	**2022 begroting voor wijziging**	**2022 begroting na wijziging**	**2022 realisatie**	**verschil**
Primair proces				
Personeelslasten				
Salarissen	19.151	19.042	19.298	256
Reiskosten	359	249	245	-4
Overige personele kosten	252	239	264	25
Inhuurbudgetten	2.018	3.329	3.470	141
Detacheringsinkomsten	0	-5	-73	-68
Subtotaal	**21.780**	**22.854**	**23.204**	**350**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	24	94	82	-12
Subtotaal	**24**	**94**	**82**	**-12**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	205	125	72	-53
Tractie	84	0	0	0
Automatisering	0	27	23	-4
Algemeen beheer	0	25	12	-13
Subtotaal	**289**	**177**	**107**	**-70**
Overige kosten				
Laboratoriumkosten	1.614	1.229	1.588	359
Milieumetingen	610	610	549	-61
Subtotaal	**2.224**	**1.839**	**2.137**	**298**
Totaal lasten Primair proces	**24.317**	**24.964**	**25.530**	**566**

Lasten (bedragen x € 1.000)	**2022 begroting voor wijziging**	**2022 begroting na wijziging**	**2022 realisatie**	**verschil**
Bedrijfsvoering				
Personeelslasten				
Salarissen	4.837	4.460	4.567	107
Reiskosten	246	182	111	-71
Overige personele kosten	1.160	873	688	-185
Inhuurbudgetten	150	395	392	-3
Detacheringsinkomsten	0	-41	-42	-1
Subtotaal	**6.393**	**5.869**	**5.715**	**-153**
Afschrijvingen				
Afschrijvingen	220	150	151	1
Subtotaal	**220**	**150**	**151**	**1**
Huisvesting en organisatie				
Huisvesting en facilitaire kosten	1.069	1.069	1.030	-39
Tractie	0	84	57	-27
Automatisering	2.170	2.143	2.068	-75
Algemeen beheer	1.013	543	415	-128
Subtotaal	**4.252**	**3.839**	**3.570**	**-269**
Totaal lasten Bedrijfsvoering	**10.865**	**9.858**	**9.436**	**-422**
Overig				
Diverse baten en lasten	0	0	-45	-45
Onvoorzien	150	150	0	-150
Vennootschapsbelasting	5	5	1	-5
Overige kosten	0	0	0	0
Subtotaal	**155**	**155**	**-45**	**-200**
Totaal lasten Overig	**155**	**155**	**-45**	**-200**
Totaal lasten	**35.337**	**34.997**	**34.921**	**-56**

Baten (bedragen x € 1.000)	**2022 begroting voor wijziging**	**2022 begroting na wijziging**	**2022 realisatie**	**verschil**
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	20.610	21.022	20.842	-180
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.725	9.075	9.627	551
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.624	1.624	1.624	0
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.768	2.895	2.827	-68
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	610	601	-9
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	0	0	97	97
Totaal baten	**35.337**	**35.227**	**35.618**	**391**
Gerealiseerd saldo baten en lasten	**0**	**250**	**697**	**447**
Stortingen reserves	0	0	-113	-113
Onttrekkingen reserves	0	0	0	0
Totaal reserves	**0**	**0**	**-113**	**-113**
Gerealiseerd resultaat	**0**	**250**	**583**	**334**

3.3 Toelichtingen

3.3.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op basis van het Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV).

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten.

Bedragen in de tabellen zijn opgenomen in duizendtallen; in de toelichtingen staan absolute bedragen vermeld.

Waardering van activa en passiva
Tenzij bij het betreffende balansonderdeel anders is vermeld, zijn de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

Vaste activa
De OMWB kent alleen materiële vaste activa.

Investeringen met een economisch nut
De materiële vaste activa zijn gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met cumulatieve afschrijvingen en eventuele duurzame bijzondere waardeverminderingen. Ook specifieke investeringsbijdragen van derden zijn op betreffende investeringen in mindering gebracht.

De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en bijkomende kosten. De vervaardingprijs bestaat uit de aanschafkosten van het product of de dienst en de overige kosten die rechtstreeks toe te rekenen zijn aan de vervaardiging van het actief.

Conform vaststelling in de Begroting 2022 worden activa vanaf het boekjaar 2022 direct bij ingebruikname geactiveerd. Vanaf dat moment vindt tevens afschrijving plaats. Er wordt geen rekening gehouden met een eventuele restwaarde. De afschrijvingstermijnen worden jaarlijks bij de begroting vastgesteld en zijn in de tabel verderop in deze toelichting opgenomen.

Bij de waardering is in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. In die gevallen is als waardering de hoogste van bedrijfswaarde of directe opbrengstwaarde aangehouden.

Gehanteerde afschrijvingstermijnen
Conform de vastgestelde begroting 2022 worden de volgende afschrijvingstermijnen gehanteerd:

Tabel met de gehanteerde afschrijvingstermijnen	Jaren
Automatisering	5
Huisvesting	10
Communicatiemiddelen	3
Tractie/wagenpark	7
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	15

Vlottende activa
De vlottende activa zijn onder te verdelen in uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar, liquide middelen en overlopende activa. De vlottende activa worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Vorderingen of Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar
De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor verwachte oninbaarheid is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening is bepaald op basis van de geschatte inningskansen.

Liquide middelen en overlopende activa
Deze activa zijn tegen nominale waarde opgenomen.

Vaste passiva
De vaste passiva betreffen het eigen vermogen van de OMWB en de voorzieningen. Er is geen sprake van langlopende leningen.

Eigen vermogen
Het totaal eigen vermogen is gelijk aan het eigen vermogen van voorafgaand jaar, vermeerderd of verminderd met het gerealiseerde saldo van baten en lasten voor mutaties in reserves. Voor zover het Algemeen Bestuur gedurende het jaar besluiten over reserves heeft genomen, zijn de effecten van deze besluiten in de stand van de reserves per jaareinde verwerkt. Uit het gerealiseerde resultaat volgend uit het overzicht van baten en lasten in de jaarrekening en de effecten van de besluiten van het Algemeen Bestuur, volgt een resultaat na bestemming. Dit wordt als een separate post van het eigen vermogen gepresenteerd.

Voorzieningen
Voorzieningen worden in beginsel gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorziene verlies en worden gevormd wegens:

1) Verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is in te schatten.
2) Op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is in te schatten.
3) Kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren.
4) De bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, worden ook tot de voorzieningen gerekend. Een uitzondering hierop zijn de van de Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren. Deze worden onder de overlopende passiva opgenomen.

De OMWB heeft een voorziening voor verlofsparen. Deze voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde. In deze voorziening is al het verlof opgenomen wat in verlofsparen is omgezet of omgezet kan worden. Dit verlof is gewaardeerd tegen het betreffende uurtarief (inclusief IKB) op persoonsniveau inclusief opslag voor sociale lasten.

Vlottende passiva
Onder de vlottende passiva zijn schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar en overlopende passiva opgenomen.

Schulden met een rentetypische looptijd korter dan een jaar
Hieronder worden overige schulden verantwoord, gewaardeerd tegen nominale waarde.

Overlopende passiva
De posten opgenomen onder overlopende passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Baten en lasten
De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden vóór het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen.

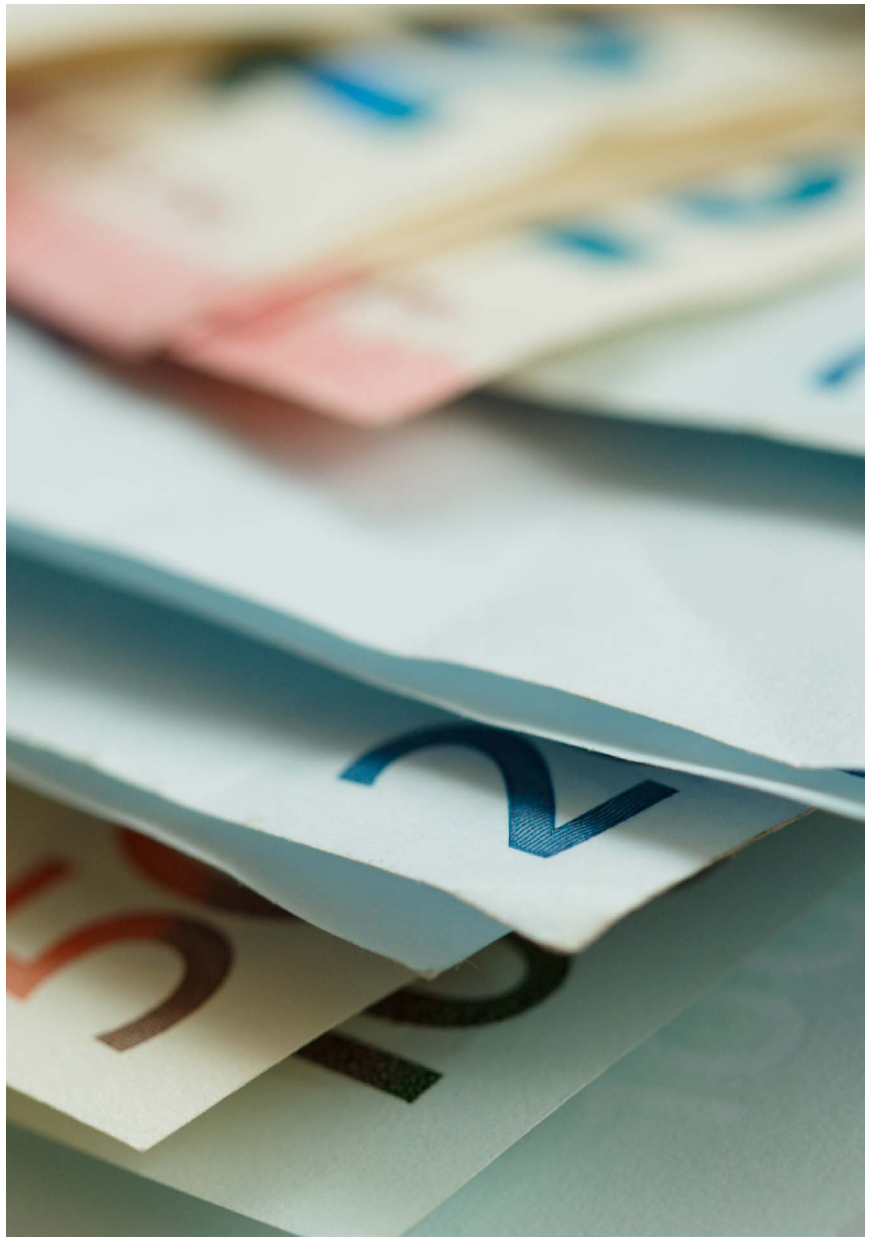

Het BBV schrijft voor dat kosten van bedrijfsvoering (BBV hanteert de term ‘overhead’) afzonderlijk worden begroot en verantwoord. De totale kosten van de bedrijfsvoering voor de hele organisatie worden aan de lastenkant in één overzicht gepresenteerd. Volgens de definitie van het BBV worden tot de bedrijfsvoering gerekend “alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces”.

Personeelslasten

Personeelslasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen en schulden (als gevolg van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume), worden sommige personele lasten toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt. Bijvoorbeeld componenten als overlopende verlofaanspraken. Indien er sprake is van jaarlijks terugkerende verplichtingen met betrekking tot arbeidskosten van niet vergelijkbaar volume, kan er wel een voorziening opgenomen worden.

3.3.2 Toelichting op de balans per 31 december 2022

Vaste activa

Materiële vaste activa

Investeringen met een economisch nut

De materiële vaste activa met een economisch nut bestaan uit de volgende onderdelen:

	Boekwaarde per 31-12-2022	Boekwaarde per 31-12-2021
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	175	225
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	138	205
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	7	0
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	13	26
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	592	633
Totaal	**926**	**1.089**

Van het verloop van de boekwaarde van deze investeringen kan het volgende overzicht worden gegeven:

	Boekwaarde per 1-1-2022	Investe-ringen	Desinves-teringen	Afschrij-vingen	Afschrij-vingen Desinves-teringen	Boekwaar-de per 31-12-2022
Automatisering (Overige materiële vaste activa)	225	0	0	50	0	175
Huisvesting (Overige materiële vaste activa)	205	17	0	84	0	138
Communicatiemiddelen (Overige materiële vaste activa)	0	11	0	4	0	7
Tractie/wagenpark (Vervoersmiddelen)	26	0	0	12	0	13
Machines, apparaten en installaties/technische apparatuur	633	41	23	82	-23	592
Totaal	**1.089**	**69**	**23**	**232**	**-23**	**926**

Van bijdrage derden is in 2022 geen sprake geweest.

De investeringen 2022 zijn als volgt te specificeren:

(Vervangings)investeringen	Krediet per 1-1-2022	Nieuw krediet 2022	Beschikbaar totaal 2022	Uitgaven in 2022 (incl. bijdrage van derden)	Afschrijving v.a. 2023
Vervanging wagenpark*	76	40	116	40	6
Communicatiemiddelen	17	0	17	11	4
Huisvesting	58	100	158	17	2
Technische apparatuur	27	0	27	1	0
Automatisering	27	0	27	0	0
Totaal	**205**	**140**	**345**	**69**	**12**

* aangezien het omgebouwde meetwagens betreft, worden deze (conform voorgaande jaren) in de activastaat verantwoord onder de technische apparatuur.

Vlottende activa

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar

De in de balans opgenomen uitzettingen met een looptijd van één jaar of minder kunnen als volgt gespecificeerd worden:

	Stand 31-12-2022	Voorziening oninbaarheid	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vorderingen openbare lichamen	279	0	279	515
Uitzetting in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	2.129	0	2.129	924
Totaal	**2.408**	**0**	**2.408**	**1.439**

Vorderingen op openbare lichamen

In het boekjaar 2022 zijn de daarvoor in aanmerking komende (niet-materiële) oninbare posten afgeboekt. Van de overige posten was een groot deel per medio maart 2023 afgewikkeld. Door de aanscherping van het debiteurenbeheer is voor oninbaarheid geen voorziening gevormd (2021: € 0).

Uitzettingen in 's Rijks schatkist (schatkistbankieren)

Dit betreft het per 31 december 2022 uitstaand saldo in de schatkist.
Sinds medio 2015 worden overtollige middelen in het kader van schatkistbankieren in de vorm van een rekening-courantverhouding bij het Rijk afgestort.

Voor het boekjaar 2022 bedraagt het drempelbedrag voor schatkistbankieren € 1.000.000. Op basis van de kwartaalcijfers hebben geen overschrijdingen op het drempelbedrag plaatsgevonden. Op het niveau van dagen zijn er gedurende het hele jaar zestien dagen geweest waarop het drempelbedrag aan het einde van de dag overschreden was. Dit komt doorgaans doordat er na het afromen van de banken nog een betaling door de OMWB ontvangen is.

Onderstaande gegevens betreffen het gemiddeld bedrag aan middelen per kwartaal die voor het drempelbedrag door de OMWB buiten 's Rijks schatkist is aangehouden en de gemiddelde ruimte per kwartaal tot het drempelbedrag is bereikt.

	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	993	959	963	973
Ruimte onder het drempelbedrag	7	41	37	27
Overschrijding van het drempelbedrag	0	0	0	0

Liquide middelen

Het saldo van de liquide middelen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Banksaldo BNG	41	42
Banksaldo Rabobank	950	950
Totaal	**991**	**992**

Overlopende activa

De post overlopende activa kan als volgt gespecificeerd worden:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Overige nog te ontvangen bedragen en de vooruitbetaalde bedragen die ten laste van volgende begrotingsjaren komen	3.349	2.683
Totaal	**3.349**	**2.683**

Nog te ontvangen en vooruitbetaalde bedragen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Vooruit ontvangen facturen	373	406
Nog te ontvangen BTW	493	315
Nog te ontvangen posten	1.853	1.503
Afrekeningen werkprogramma's	630	459
Totaal	**3.349**	**2.683**

Vooruit ontvangen facturen
Dit betreffen facturen die in 2022 zijn ontvangen, maar waarvan een deel van de kosten betrekking heeft op het boekjaar 2023.

BTW
Het bedrag aan BTW betreft voornamelijk de aangifte over het laatste kwartaal 2022 voor een bedrag van € 498.000 tezamen met de suppleties over de jaren 2018 en 2021 (totaal ongeveer € 8.000). De suppleties over de jaren 2019 en 2020 zijn in 2022 afgerond.

Nog te ontvangen bedragen
Hier zijn verantwoord diverse opbrengsten over 2022 die per einde van het boekjaar nog niet (volledig) waren gefactureerd. Daarnaast is onder deze post een bedrag van € 8.000 opgenomen dat betrekking heeft op nog te vorderen kosten van bedrijfsfitness op diverse medewerkers.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de te vorderen eindafrekeningen over 2022 die in januari 2023 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen. Een voorziening voor oninbaarheid wordt niet noodzakelijke geacht.

Passiva

Vaste passiva

Eigen vermogen
Het eigen vermogen van de dienst bestaat uit het totaal van alle reserves per 31 december, aangevuld met het resultaat over het boekjaar. Zowel de algemene reserve als de bestemmingsreserves worden tot het eigen vermogen gerekend.

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende componenten:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Algemene reserve	2.092	1.928
Reserve meetstations	939	826
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2022	583	0
Gerealiseerd resultaat boekjaar 2021	0	164
Totaal	**3.614**	**2.918**

Het boekjaar 2021 sloot met een te bestemmen voordelig resultaat van € 164.000. Van dit bedrag is conform het besluit van het Algemeen Bestuur in 2022 € 164.000 toegevoegd aan de Algemene Reserve in verband met onzekerheden met betrekking tot onder andere de arbeidsmarkt, het project 'De dienst nog beter maken' en de implementatie van de Omgevingswet.

Het boekjaar 2022 sluit met een te bestemmen positief resultaat van € 583.000 (2021 voordelig resultaat van € 164.000). Overeenkomstig het BBV is dit saldo afzonderlijk op de balans opgenomen. Bij de vaststelling van de jaarrekening zal een voorstel tot bestemming van dit resultaat worden gedaan.

Het verloop van de reserves over het boekjaar was als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2021	Resultaat-bestemming voor-gaand boekjaar	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2022
Algemene reserve	1.928	164	0	0	2.092
Reserve meetstations	826	0	113	0	939
Totaal	**2.754**	**164**	**113**	**0**	**3.031**

Algemene reserve

De algemene reserve is een buffer voor exploitatietekorten en het opvangen van risico's. Gedurende het boekjaar 2021 hebben - naast de toevoeging vanuit de resultaatbestemming 2020 - geen toevoegingen of onttrekkingen aan de reserve plaatsgevonden.

Reserve meetstations

Vanuit de overgebleven middelen van de provincie Noord-Brabant is vanuit de resultaatbestemming 2017 de reserve meetstations gevormd. Deze bestemmingsreserve is ter continuering van de meetstations (het betreft investeringsintensieve locaties).

Het saldo van opbrengsten en kosten van de meetstations over 2022 bedraagt € 113.000 en is per jaareinde 2022 toegevoegd aan de reserve.

Voorzieningen

In 2022 is een bedrag van € 602.000 opgenomen ten behoeve van de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. In 2022 is echter een nieuwe vorm van verlof ontstaan; per 1 januari 2022 is namelijk CAO SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking getreden. Dit heeft tot gevolg dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang.

Het verloop van de voorzieningen over het boekjaar was als volgt:

	Boekwaarde 1-1-2022	Toevoeging	Onttrekking	Boekwaarde 31-12-2022
Voorziening verlofsparen	0	602	0	602
Totaal	**0**	**602**	**0**	**602**

Vlottende passiva

Onder de vlottende passiva zijn opgenomen:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	453	579
Overlopende passiva	3.005	2.706
Totaal	**3.458**	**3.285**

Ultimo 2022 was er (evenals voorgaande jaren), door de goede liquiditeitspositie geen noodzaak om kasgeldleningen op te nemen.

Overlopende passiva

De specificatie van de overlopende passiva is als volgt:

	Boekwaarde 31-12-2022	Boekwaarde 31-12-2021
De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren:		
Van het Rijk	979	0
Verplichtingen die in het begrotingsjaar zijn opgebouwd en die in een volgend begrotingsjaar tot betaling komen, met uitzondering van jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume:		
Nog te betalen posten	730	1.553
Afrekeningen werkprogramma's	1.198	1.057
Afdr. loonheffing en netto salarissen	98	96
Totaal	**3.005**	**2.706**

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen worden als volgt gespecificeerd:

De van Europese en Nederlandse overheidslichamen ontvangen voorschotbedragen voor uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel die dienen ter dekking van lasten van volgende begrotingsjaren	Boekwaarde 1-1-2022	Ontvangen voorschotten	Bestedingen	Bestedingen
Van het Rijk:				
E93 Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH	0	176	10	166
F21 Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht	0	900	87	813
Totaal	**0**	**1.076**	**97**	**979**

Van de in bovenstaande tabel opgenomen voorschotbedragen zijn overeenkomstig de beschikkingen ontvangen in 2022. Conform de bestedingen zijn de opbrengsten dienovereenkomstig apart als baten verantwoord in het 'Overzicht van baten en lasten'.

Onder de overige posten van de overlopende passiva zijn geen verplichtingen opgenomen die een looptijd hebben langer dan één jaar.

Afrekeningen werkprogramma's
Dit betreft het saldo van de terug te betalen eindafrekeningen over 2022 die in januari 2023 naar de deelnemers zijn gestuurd. Ter bevestiging van deze saldi is bij de deelnemers een confirmatie opgevraagd en ontvangen.

Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen

(Lease)verplichtingen
Een deel van de activa is aangeschaft via een leasecontract. Dit betreffen:

- IT-infrastructuur en omgeving: met ingang van 1 januari 2022 is een overeenkomst aangegaan met leverancier Sogeti. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen ongeveer € 1 miljoen. De overeenkomst is aangegaan voor een periode van vier jaar en loopt derhalve af per 01-01-2026. In de overeenkomst is een verlengingsoptie van drie maal twee jaar vastgelegd.
- Dienstauto's: voor zes auto's is een leasecontract afgesloten. De jaarlijkse leasekosten bedragen circa € 33.000. Van vier dienstauto's lopen de contracten eind augustus 2025 af; van een andere dienstauto loopt het contract medio juli 2024 af. Het contract van de zesde auto eindigt begin november 2026. De totale verplichting van alle zes leasecontracten bedraagt per jaareinde 2022 € 87.000.
- Koffieautomaten: hiervoor is in 2019 een overeenkomst aangegaan voor zes automaten; de jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 5.000. De overeenkomst is op 1 augustus 2019 ingegaan en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 31 juli 2024.
- Multifunctionals: voor vier multifunctionals (printers) is in 2021 een overeenkomst aangegaan. De jaarlijkse kosten hiervan bedragen circa € 6.350. De overeenkomst is ingegaan per 1 januari 2022 en kent een looptijd van vijf jaar. Het contract eindigt derhalve op 1 januari 2027.

In 2018 zijn contracten gesloten voor de IT-systemen met AFAS en Roxit, de jaarlijkse kosten hiervan bedragen afgerond respectievelijk € 50.000 en € 100.000.

Huurovereenkomsten
De jaarlijkse huurverplichting voor het pand (inclusief parkeerplaatsen) in Tilburg bedraagt circa € 670.000. De huurovereenkomst is aangegaan voor een periode van vijf jaar met als einddatum 31 december 2027. De totale huurverplichting bedraagt € 3,4 miljoen.
Bij de BNG Bank is een bankgarantie afgegeven van € 155.000 met als begunstigde HSA Spoorlaan BV inzake de huurverplichting.
De jaarlijkse huurverplichting voor kantoorruimte (inclusief parkeerplaatsen) en laboratorium aan de Brabantlaan 1 te 's-Hertogenbosch bedraagt circa € 95.000. De overeenkomst is per 1 juli 2022 stilzwijgend verlengd met vijf jaar tot 1 juli 2027.

Inkoopverplichtingen
In de kadernota rechtmatigheid heeft de commissie BBV de stellige uitspraak gedaan dat meerjarige contracten - in het kader van Europese regels - in de toelichting op de jaarrekening opgenomen moeten worden voor het volle bedrag waarover het contract is afgesloten. De OMWB verleent opdrachten aan milieukundige adviesbureaus op basis van het actuele werkaanbod vanuit de opdrachtgevers en specifieke casuïstiek. Hiervoor zijn geen meerjarige contracten afgesloten met bedoelde bureaus, enkel jaarcontracten.

3.3.3 Toelichting op het overzicht van baten en lasten 2022

De begroting 2022 sloot voor wijziging met een saldo van € 0. Op basis van de tweede wijziging is de begroting bijgesteld naar een resultaat van € 250.000 positief. Het jaarrekeningresultaat volgens balans bedraagt € 583.000 positief.

Nadere toelichting op de lasten Primair proces

De bijstelling van de lasten en baten is conform de besluitvorming van het Algemeen Bestuur.

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Primair proces		
Salarissen	19.042	19.298
Reiskosten	249	245
Overige personele kosten	239	264
Inhuurbudgetten	3.329	3.470
Detacheringsinkomsten	-5	-73
Subtotaal personeelslasten	**22.854**	**23.204**

De totale kosten van salarissen van het primaire proces en bedrijfsvoering samen bedragen € 23.865.000 en zijn hiermee € 362.000 hoger dan begroot (€ 23.502.000). Oorzaak van deze overschrijding is de toevoeging aan de voorziening voor verlofsparen voor een bedrag van € 602.000. Deze voorziening is in 2022 voor het eerst gevormd; tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. In 2022 is echter CAO SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking getreden. Dit heeft tot gevolg dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Uitspraak over deze kwestie heeft eerst in december 2022 plaatsgevonden. Aangezien de impact van deze regeling niet in de begroting(s-wijzigingen) van 2022 is verwerkt, zijn de totale kosten van personeel in loondienst hoger uitgevallen dan begroot. Zonder de hierboven reeds genoemde dotatie aan de voorziening voor verlofsparen bedraagt de onderbesteding op de salarislasten € 240.000.

De reiskosten bedragen in totaal voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen € 356.000 en zijn hiermee € 75.000 lager dan begroot na wijziging (€ 431.000). De lagere realisatie is het directe gevolg van het minder aantal reisbewegingen door het hybride werken. Hiertegenover staan de kosten van thuiswerkvergoedingen voor een bedrag van ongeveer € 80.000. Deze zijn opgenomen onder de 'Overige personele kosten'.

De overige personele kosten bedragen in totaal voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen € 952.000 en zijn hiermee € 160.000 lager dan begroot (na wijzigingen). Voornaamste oorzaak hiervan zijn lagere kosten voor opleiding en vorming als gevolg van het uitstel van de Omgevingswet, lagere kosten voor organisatieontwikkeling en onderbesteding op het mobiliteitsbudget.

De inhuurkosten van personeel zijn op totaalniveau van het primaire proces en bedrijfsvoering € 139.000 hoger dan begroot (na wijzigingen). De overschrijding is ontstaan bij het primaire proces en is het gevolg van het niet kunnen invullen van vacatures vanwege krapte op de arbeidsmarkt.

In 2022 heeft een aantal detacheringstrajecten gelopen bij zowel bedrijfsvoering als het primair proces. Voor zover bekend worden de opbrengsten van deze trajecten - in tegenstelling tot voorgaande jaren - begroot. Detacherings-opdrachten gestart na het opstellen van de gewijzigde begroting (bij het primaire proces), zijn de oorzaak van de hogere opbrengsten dan begroot.

Afschrijvingen	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Primair proces		
Afschrijvingen	94	82
Subtotaal Afschrijvingen	**94**	**82**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten bedrijfsvoering (€ 151.000 tegenover € 150.000 begroot). Samen met de afschrijvingslast voor bedrijfsvoering vallen de totale afschrijvingen over 2022 € 12.000 lager uit dan begroot. Dit is het gevolg van achterblijvende investeringen in voor-gaande jaren.

Huisvesting en organisatie	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Primair proces		
Huisvesting en facilitaire kosten	125	72
Tractie	0	0
Automatisering	27	23
Algemeen beheer	25	12
Subtotaal huisvesting en organisatie	**177**	**107**

In totaal zijn de kosten op dit onderdeel ruimschoots binnen de ramingen gebleven. Aangezien de kosten van huisvesting (en facilitaire kosten) en automatisering in de realisatie en begroting voornamelijk onder de kosten van bedrijfsvoering zijn verantwoord, wordt voor de toelichting op deze posten verwezen naar 'Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering'.

Overige kosten	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Primair proces		
Laboratoriumkosten	1.229	1.588
Milieumetingen	610	549
Subtotaal Overige kosten	**1.839**	**2.137**

Toelichting:

- De laboratoriumkosten vormen een variabele post, wat wil zeggen dat meer vraag een hoger kostenniveau tot gevolg heeft. De laboratoriumkosten worden doorbelast. De corresponderende baten zijn opgenomen onder deelprogramma 4.
- De kosten milieumetingen zijn lager dan begroot en worden volledig (dus inclusief de huisvesting en personele kosten), doorbelast aan de provincie Noord-Brabant als onderdeel van deelprogramma 4.

Nadere toelichting op de lasten Bedrijfsvoering

In beginsel worden de belangrijkste verschillen op totaalniveau toegelicht; zie hiervoor de 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'. Waar nodig wordt specifieke toelichting gegeven op de onderdelen primair proces en bedrijfsvoering.

Personeelslasten	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Bedrijfsvoering		
Salarissen	4.460	4.567
Reiskosten	182	111
Overige personele kosten	873	688
Inhuurbudgetten	395	392
Detacheringsinkomsten	-41	-42
Subtotaal personeelslasten	**5.869**	**5.715**

Voor de toelichting op de posten in bovenstaande tabel wordt verwezen naar 'Nadere toelichting op de lasten Primair proces'.

Afschrijvingen	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Bedrijfsvoering		
Afschrijvingen	150	151
Subtotaal Afschrijvingen	**150**	**151**

Een deel van de afschrijvingslast is verantwoord onder de lasten primair proces (€ 82.000 tegenover begroot € 94.000). Samen met de afschrijvingslast voor het primair proces vallen de totale afschrijvingen over 2022 € 12.000 lager uit dan begroot. De oorzaak hiervan ligt in de achterblijvende investeringen in voorgaande jaren.

Huisvesting en organisatie	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Bedrijfsvoering		
Huisvesting en facilitaire kosten	1.069	1.030
Tractie	84	57
Automatisering	2.143	2.068
Algemeen beheer	543	415
Subtotaal Huisvesting en organisatie	**3.839**	**3.570**

Toelichting:

- De totale kosten van huisvesting en facilitaire kosten voor het primaire proces en bedrijfsvoering samen bedragen € 1.102.000 en zijn hiermee € 92.000 lager dan begroot na wijziging (€ 1.193.000). De lagere realisatie is met name het gevolg van de verminderde aanwezigheid van personeel op kantoor (als gevolg van hybride werken) waardoor de facilitaire kosten lager uitvallen dan begroot. Tevens is er sprake van lagere gebouwgebonden kosten dan begroot. Met de te verwachten hoge afrekening van service-kosten is in bovenstaande cijfers rekening gehouden.
- De kosten van vervoermiddelen in eigen beheer (tractie) bedragen € 57.000 en zijn hiermee € 27.000 lager dan begroot (€ 84.000). Voornaamste oorzaak zijn de lagere brandstofkosten door een andere invulling van werk-zaamheden (administratief of op afstand).
- De totale kosten van automatisering voor het primaire proces en bedrijfs-voering samen bedragen € 2.092.000 en zijn hiermee € 78.000 lager dan begroot na wijziging (€ 2.170.000). Het automatiseringsbudget is opgebouwd uit een veelvoud onderliggende kostenposten. De totale onderbesteding van de automatiseringskosten is het saldo van diverse minder omvangrijke onder- en overschrijdingen binnen dit budget.
- De kosten voor Algemeen beheer zijn op totaalniveau voor het primaire proces en bedrijfsvoering € 142.000 lager dan begroot. De onderbesteding is met name het gevolg van lagere advieskosten en kosten van uitbestede dienstverlening (per saldo € 31.000), lagere accountantskosten (€ 49.000) en lagere kosten voor rechtskundige bijstand (€ 38.000).

Nadere toelichting op de lasten Overig

Overige kosten	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Overig		
Diverse baten en lasten	0	-45
Onvoorzien	150	0
Vennootschapsbelasting	5	1
Totaal lasten Overig	**155**	**-45**

Diverse baten en lasten
Het saldo op de diverse baten en lasten betreft voornamelijk de opbrengst als gevolg van restitutie fee van Flex West-Brabant voor een bedrag van € 40.000.

Onvoorzien
Het bedrag dat is gereserveerd voor onvoorziene kosten is in 2022 niet aange-sproken.

Vennootschapsbelasting
De kosten voor de vennootschapsbelasting over 2022 zijn geschat op € 2.500. De aangifte over het boekjaar 2021 is reeds ingediend en de aanslag is opgelegd. Deze aanslag is lager uitgevallen dan ingeschat, wat tot een voordeel in 2022 heeft geleid.

Overzicht incidentele baten en lasten

Vanuit het Rijk zijn twee specifieke uitkeringen toegekend met elk een specifieke start- en einddatum. Voor deze uitkeringen zijn conform de beschikkingen in 2022 voorschotten ontvangen. De opbrengst over 2022 bedraagt € 97.000 en is conform de corresponderende bestedingen van € 97.000 apart in het overzicht van de baten verantwoord. Zowel de opbrengsten als kosten worden als incidenteel aangemerkt.

In de kosten van personeel in loondienst is een bedrag van € 602.000 opgenomen voor de vorming van de voorziening voor verlofsparen. Tot en met 2021 werden alle verlofgerelateerde rechten toegelicht en gekwantificeerd in de 'Niet uit de balans blijkende vorderingen en verplichtingen'. In 2022 is echter CAO SGO artikel 6.3 Verlofsparen in werking getreden. Dit heeft tot gevolg dat er een voorziening moet worden opgenomen voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van niet gelijke omvang. Voor 2022 is de vorming van de voorziening een incidentele post, de voorziening zelf is van structurele aard.

Overzicht structurele toevoegingen en onttrekkingen reserves

In 2022 hebben geen structurele toevoegingen of onttrekkingen aan de reserves plaatsgevonden.

3.3.4 Kengetallen

Kengetallen	2021 realisatie	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Uurtarief	€ 97,93	€ 95,00	€ 99,18
Productieve uren	334.300	331.000	332.185
FTE Primair Proces	245	250	253
Gemiddeld aantal productieve uren per FTE	1.365	1.325	1.310
Ziekteverzuim	5,2%	4,5%	6,4%
Eigenaarsdeel gemeenten/provincie	58%/42%	60%/40%	58%/42%

FTE	2021 realisatie	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Primair proces - kernformatie	221	221	224
Primair proces - flexibele schil	24	29	29
Subtotaal Primair Proces	**245**	**250**	**253**
Bedrijfsvoering - kernformatie	52	54	53
Bedrijfsvoering - flexibele schil	8	0	5
Totaal Bedrijfsvoering	**60**	**54**	**58**
Totaal	**305**	**299**	**312**

Ten opzichte van het begrote aantal productieve uren van 1.350 zien we over 2022 een lagere realisatie (1.310 uur). De reden hiervan is met name het hogere percentage ziekteverzuim, hoger opgenomen verlof dan begroot en dat personeel meer (niet-declarabele) uren heeft besteed aan het inwerken van nieuw personeel (zowel eigen personeel als inhuur). Daartegenover staat dat de besteding van uren in het kader van de Omgevingswet lager is uitgevallen.

3.3.5 Toelichting op de baten

Baten	2022 begroting na wijzigingen	2022 realisatie
Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving	21.022	20.842
Programmadeel 2: Advies en Projecten	9.075	9.627
Programmadeel 3: Collectieve taken structureel	1.624	1.624
Programmadeel 4: Buiten werkprogramma	2.895	2.827
Programmadeel 4: Overige exploitatie	610	601
Specifieke uitkering Omgevingsdiensten	0	97
Totaal baten	**35.227**	**35.618**

Programmadeel 1: Vergunningverlening, toezicht en handhaving
De baten zijn € 180.000 lager dan begroot (-1%). Vanaf het eerste kwartaal 2022 liet de productiviteit een dalende lijn zien. Een hoge productiviteit in het laatste kwartaal van 2022 heeft ertoe geleid dat de werkzaamheden zo goed als op het niveau van begroting zijn uitgevoerd.

Programmadeel 2: Advies en Projecten
De baten zijn € 552.000 hoger dan begroot (6%). Hier zijn geen bijzonderheden te vermelden; incidentele verzoektaken zijn lastiger te voorspellen en kunnen van jaar tot jaar verschillen.

Programmadeel 3: Collectieve taken structureel
De collectieve taken zijn overeenkomstig de begroting in rekening gebracht bij de deelnemers.

Programmadeel 4: Buiten werkprogramma
De baten zijn in totaal € 68.000 lager dan begroot. Gezien de hoogte van de afwijking zijn hier geen bijzonderheden te vermelden; opdrachten buiten het werkprogramma kunnen van jaar tot jaar verschillen.

Specifieke uitkering Omgevingsdiensten
Vanuit het Rijk zijn twee specifieke uitkeringen toegekend. Voor deze uitkeringen zijn conform de beschikkingen in 2022 voorschotten ontvangen. De opbrengst over 2022 bedraagt € 97.000 en is conform de bestedingen apart in het overzicht van de baten verantwoord. Het restant van de vooruitontvangen bedragen staat op de balans opgenomen onder de ‘overlopende passiva’.

Uitsplitsing baten
In 2022 bedroegen de gerealiseerde baten provincie op P1 € 8.062.000, op P2 € 4.140.000 en op P3 € 502.000. De gerealiseerde baten gemeenten bedroegen voor P1, P2 en P3 respectievelijk € 12.780.000, € 5.487.000 en € 1.121.000.

3.4 Overzicht baten en lasten per taakveld 2022

Baten en lasten per taakveld	Baten	Lasten
0. Bestuur en ondersteuning		
0.4 Overhead		9.436
0.5 Treasury		
0.8 Overige baten en lasten	45	
0.9 Vennootschapsbelasting		1
0.10 Mutaties reserves		113
0.11 Resultaat van de rekening van baten en lasten		583
7. Volksgezondheid en milieu		
7.4 Milieubeheer	35.618	25.530
Totaal van de taakvelden	**35.663**	**35.663**

De lasten op taakveld 0.4 Overhead bedragen de personeelslasten en huisvestingslasten voor het bedrijfsvoeringsproces - niet zijnde het primaire proces - en corresponderen met de specificatie van de lasten in paragraaf 3.2.

bedragen x € 1	Dhr. A. Arbouw
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 107.344,86
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 19.384,56
Subtotaal	**€ 126.729,42**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 192.000,00
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totale bezoldiging 2022	**€ 126.729,42**
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t. N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
Functiegegevens	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/02 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
(Fictieve) dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 93.621,18
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 17.564,47
Subtotaal	**€ 111.185,65**
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 170.211,89
Totale bezoldiging 2021	**€ 111.185,65**

3.5 Publicatieverplichting op grond van de WNT

WNT-verantwoording 2022

De WNT is van toepassing op OMWB. Het voor de OMWB toepasselijke bezoldigings-maximum is in 2022 € 216.000. Dit betreft het algemene bezoldigingsmaximum.

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Van 01-01-2022 t/m 31-12-2022 heeft de heer Arbouw de functie van Directeur vervuld. Conform het delegatie-, mandaatbesluit en directiestatuut kent de Directeur een volledige, formele beslissingsbevoegdheid. Daarmee wordt de heer Arbouw als (enige) topfunctionaris (gedurende hierboven vermelde periode) in het kader van de WNT aangemerkt. De heer Arbouw heeft geen dienstbetrekking bij meerdere WNT-plichtige instelling(en) als leidinggevende topfunctionaris (die zijn aangegaan met ingang van 1 januari 2018).

Er zijn geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2022 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder

In de tabel op de volgende pagina zijn de leden van het Dagelijks Bestuur en Algemeen Bestuur weergegeven. Voor allen geldt dat zij deze bestuursfunctie onbezoldigd verrichten. Noch ontvangen zij een onkostenvergoeding van de OMWB.

Topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder:

Lid Dagelijks Bestuur	Functie	Wijzigingen n.a.v. verkiezingen
De heer P.F.G. Depla Burgemeester gemeente Breda	DB-voorzitter	
De heer A-J Moerkerke Burgemeester gemeente Moerdijk	DB-lid	
De heer T. Weterings Burgemeester gemeente Tilburg De heer M. van Asten Wethouder Tilburg	DB-lid	tot 14 juni vanaf 13 juli
Mevrouw H. Roijackers Gedeputeerde PNB	DB-lid	
De heer R. van den Belt Burgemeester Steenbergen Mevrouw H. van Aart Burgemeester Loon op Zand	DB-lid	tot 13 juli vanaf 13 juli
Mevrouw A. Zwarts Wethouder Gilze en Rijen De heer C. Michielsen Wethouder Gilze en Rijen	DB-lid	tot 27 juni vanaf 13 juli
De heer R. Jansen Wethouder Gemeente Dongen De heer H. Wierikx Wethouder Halderberge	DB-lid	tot 23 juni vanaf 13 juli

Algemeen Bestuur	Lid	Wijzigingen n.a.v. verkiezingen
Provincie Noord-Brabant	Mevrouw H. Roijackers	
Gemeente Altena	De heer R. van Vugt Mevrouw A. van Hunnik	tot 15 juni vanaf 15 juni
Gemeente Alphen-Chaam	De heer E. Wilmsen	
Gemeente Baarle-Nassau	De heer H. van Tilborg	
Gemeente Bergen op Zoom	De heer B. Jacobs De heer J. Pals	tot 31 mei vanaf 31 mei
Gemeente Breda	De heer P. Depla	
Gemeente Dongen	De heer R. Jansen De heer K. de Jong	tot 15 juni vanaf 15 juni

Vervolg vorige tabel:

Algemeen Bestuur	Lid	Wijzigingen n.a.v. verkiezingen
Gemeente Drimmelen	De heer G. de Kok De heer B. Scholtze	tot 16 dec vanaf 16 dec
Gemeente Etten-Leur	De heer K. van Aert De heer G. de Weert	tot 31 mei vanaf 31 mei
Gemeente Geertruidenberg	De heer M. Hofkens Mevrouw M. Witte	tot 22 juli vanaf 22 juli
Gemeente Gilze en Rijen	Mevrouw A. Zwarts De heer C. Machielsen	tot 27 juni na 27 juni
Gemeente Goirle	Mevrouw L. Franssen	
Gemeente Halderberge	De heer H. Wierikx	
Gemeente Heusden	Mevrouw W. van Hees De heer J. van den Bosch	tot 20 juni vanaf 20 juni
Gemeente Hilvarenbeek	De heer T. van de Loo Mevrouw E. Langens	tot 31 mei vanaf 11 oktober
Gemeente Loon op Zand	Mevrouw H. van Aart	
Gemeente Moerdijk	De heer A-J Moerkerke	
Gemeente Oisterwijk	De heer E. Logister	
Gemeente Oosterhout	De heer M. Buijs	
Gemeente Roosendaal	Mevrouw I. Raaijmakers Mevrouw K. Koenraad	tot 27 juni vanaf 27 juni
Gemeente Rucphen	De heer R. Lazeroms De heer M. Gijzen	tot 7 juli vanaf 7 juli
Gemeente Steenbergen	De heer R. van den Belt De heer K. Gommers	tot 8 juli vanaf 13 juni
Gemeente Tilburg	De heer T. Weterings De heer M. van Asten	tot 14 juni vanaf 14 juni
Gemeente Waalwijk	De heer E. Daandels De heer A. de Jong	tot 26 juni vanaf 26 juni
Gemeente Woensdrecht	De heer J. van Agtmaal De heer T. de Heer	tot 24 mei vanaf 24 mei
Gemeente Zundert	De heer P. Kok Mevrouw E. Kools-Hereijgers	tot 21 juni vanaf 21 juni

Publicatieverplichting uitkeringen wegens beëindiging van het dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking

Er is sprake van een maximum norm voor ontslagvergoedingen voor topfunctionarissen, die niet mag worden overschreden. In 2022 hebben ter zake geen uitkeringen plaatsgevonden.

3.6 Verantwoordingsinformatie Specifieke Uitkeringen (SiSa)

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties

SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2022 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 20-1-2023								
Verstrekker	Uitkeringscode	Specifieke uitkering / Juridische grondslag / Ontvanger	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator	Indicator
IenW	**E93**	**Regeling specifieke uitkering Interbestuurlijk programma VTH**	Totale besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: E93/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/02*	Eindverantwoording (Ja/Nee) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/03*			
			€ 9.992	€ 9.992	Nee			
			Naam activiteit *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/04*	Besteding (jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/05*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: E93/06*			
		1	Deelname werk/projectgroepen	€ 9.084	€ 9.084			
		12	Participeren in onderzoek naar mandaten	€ 908	€ 908			
EZK	**F21**	**Eenmalige specifieke uitkeringen ten behoeve van extra ondersteuning voor toezicht op en handhaving van de energiebesparingsplicht**	Besteding (jaar T) *Aard controle R* *Indicator: F21/01*	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) *Aard controle n.v.t.* *Indicator: F21/02*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, tweede lid van de Regeling (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/03*	Wordt voldaan aan het bepaalde in artikel 6, zesde lid, van de Regeling (ja/nee) *Aard controle D2* *Indicator: F21/04*	Eindverantwoording (ja/nee) *Aard controle R* *Indicator: F21/05*	
			€ 86.813	€ 86.813	Nee	Ja	Nee	

B

Bijlage

Bijlage 1: Kwaliteitscriteria 2.2

Inleiding

De OMWB richt zich op een hoge kwaliteit van haar diensten. Een belangrijk doel van de oprichting van omgevingsdiensten is de kwaliteit van de uitvoering van de taken en de efficiency structureel te verhogen. En middels kennisdeling betere diensten te kunnen verlenen.

Middels deze rapportage wil de OMWB aan haar opdrachtgevers laten zien dat (blijvend) aan de kwaliteitseisen wordt voldaan. Kwaliteit is wettelijk verankerd in de op 14 april 2016 in werking getreden Wet Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving (VTH). Uit de wet vloeit voort dat elke gemeente en provincie in Nederland ook een zogenaamde kwaliteitsverordening vaststelt. Ook alle opdrachtgevers van de OMWB hebben een dergelijke verordening vastgesteld. Hierbij is het uitgangspunt dat de OMWB voor Brzo-taken altijd moet voldoen aan de kwaliteitscriteria, en voor de andere taken eventueel gemotiveerd kan worden afgeweken (comply or explain).
Momenteel wordt uitgegaan van de set Kwaliteitscriteria 2.2, zoals per 1 juli 2019 vastgesteld. Deze set geeft aan wat de minimale meetlat van kwaliteit (proces én deskundigheid) is waaraan een organisatie moet voldoen. De Kwaliteits-criteria maken onderdeel uit van een palet van meerdere ontwikkelingen binnen en buiten de OMWB zoals de komende Omgevingswet, diverse wijzigingen in wet- en regelgeving en het prestatiegericht financieren (PGF).

De OMWB heeft bureau Libereaux in de arm genomen om de Kwaliteitscriteria structureel in de organisatie te borgen en de mate van robuustheid op deze KC 2.2 in beeld te brengen. Libereaux is landelijk erkend om deze nulmetingen uit te voeren. Jaarlijks wordt er een nieuwe nulmeting uitgevoerd, wat resulteert in inzicht in aanwezige deskundigheid en ontwikkelbehoeften ten opzichte van de KC 2.2.

Onderliggende rapportage zoomt in op de robuustheid van de OMWB-medewerkers op het onderdeel 'deskundigheid', met daarin de belangrijkste conclusies, werkwijze en vervolgacties. Daarbij wordt er een link gelegd met de procescriteria en de doorontwikkeling op het gebied van vaardigheden in relatie tot onder meer de Omgevingswet. Hiermee is deze rapportage niet alleen een verantwoordingsdocument, maar spreekt het ook een ambitie uit om blijvend te werken aan de professionaliteit van medewerkers en daarmee de OMWB als organisatie.

Conclusie actualisatie nulmeting 2022 deskundigheid Kwaliteitscriteria 2.2

Uit de actualisatieslag in 2022 blijkt het volgende:

- De OMWB laat zien erg robuust te zijn als het gaat om expertise binnen de kwaliteitscriteria. De organisatie toont aan op 19 van de 27 deskundigheidsgebieden genoeg kennis en kunde te hebben (comply).
- Een aantal deskundigheidsgebieden worden belegd bij gemeenten, de Veiligheidsregio of andere omgevingsdiensten. Daarnaast zijn er binnen bepaalde deskundigheidsgebieden samenwerkingsafspraken gemaakt met andere omgevingsdiensten (8 van 27).
- De organisatie heeft zichtbaar acties ondernomen naar aanleiding van de rapportage van vorig jaar. De deskundigheidsgebieden Ketentoezicht en Groen & Ecologie zijn, in tegenstelling tot vorig jaar, voldoende robuust.
- Het percentage medewerkers dat aantoont voldoende 'deskundig' (groen) te zijn, bedraagt 93%. Iets minder dan vorig jaar, omdat er relatief jonge medewerkers in dienst zijn gekomen. De 7% die nog niet voldoet aan een deskundigheidsgebied, is in ontwikkeling en stellen persoonlijke leerdoelen op om ervaring op te doen.

Uitkomsten van de nulmeting

Keuze onderzoeksmethode

De nulmeting is gedaan onder begeleiding van Libereaux, waarvan de werkwijze reeds is toegepast bij meerdere omgevingsdiensten en regionale uitvoeringsdiensten (RUD's). Medewerkers van de OMWB werken met digitale e-portfolio's, waarin zij hun relevante activiteiten, werkervaring, opleiding en aanvullende kennis op één of meerdere deskundigheidsgebieden in kaart hebben gebracht en hebben onderbouwd met 'bewijsstukken', zoals diploma's en voorbeelden van producten die zij leveren. Deze bewijsstukken zijn door Libereaux getoetst, aan de hand van (VRAAK)-criteria, om een zo valide mogelijk beeld te schetsen van de expertise binnen de OMWB. Nadat expertise ten opzichte van een deskundigheidsgebied per individu in beeld is gebracht, zijn er analyses gemaakt van de robuustheid in expertise van de organisatie. Analyses zijn mogelijk middels de VTH-monitor, waarin de gegevens op het gebied van deskundigheid en VTH-taken van alle medewerkers bijeen zijn gebracht en geborgd worden. De conclusies in deze rapportage zijn gebaseerd op deze monitor. Op basis daarvan worden afspraken gemaakt omtrent ontwikkeling en opleidingen in onder meer het Goede Gesprek tussen medewerkers en leidinggevenden.

Van elke medewerker kan zijn of haar deskundigheidsgebied worden uitgedrukt in een percentage. Er worden zes variabelen gemeten, die elk een verschillend 'gewicht' hebben:

1. Activiteiten tellen voor 40% mee,
2. Werkervaring voor 15%,
3. Basisopleiding voor 20%,
4. Aanvullende opleidingen voor 10%,
5. Basiskennis voor 10% en
6. Diepgaande kennis voor 5%.
7. Frequentie (weegt niet mee in deskundigheid)

De gedachte achter deze percentageverdeling, die landelijk wordt gehanteerd, is dat praktijkervaring (bestaande uit de elementen 'Activiteiten' en 'Werkervaring')

met 55% net iets zwaarder weegt dan kennis en opleiding (bestaande uit de elementen ‘Basisopleiding’, ‘Aanvullende opleidingen’, ‘Basiskennis’ en ‘Diepgaande kennis’) met 45%. Deze wegingsfactoren vormen ook het uitgangspunt voor Vakbekwaamheid: het gaat immers niet over alleen het hebben van de juiste papieren, maar zeker ook over ervaring en kunde. Een medewerker is ‘deskundig’ conform de VTH-kwaliteitscriteria als hij of zij voor 75% of meer aan de criteria voldoet. Een deskundigheidsgebied staat op ‘groen’ als er twee of meer medewerkers binnen de OMWB voor minimaal 75% aan de vereisten in het betreffende deskundigheidsgebied voldoen. Ondanks het feit dat de frequentie niet meetelt in het percentage, wordt aan ieder deskundigheidsgebied wel een uren-eis gesteld. De uren zijn in kaart gebracht aan de hand van het ‘tijdschrijven’ van medewerkers van de OMWB binnen het personeelssysteem. Het aantal medewerkers dat aan de frequentie-eis voldoet, is op basis van het tijdschrijven in kaart gebracht door Libereaux. Deze gegevens zijn in beeld gebracht in onderstaande tabel. De OMWB voert meer (plus)taken uit dan zijn opgenomen in de (landelijke) Kwaliteitscriteria. In de onderstaande conclusies worden alleen de conclusies genoemd van de vereiste criteria van de KC 2.2.

In de tabel staan de conclusies over de deskundigheidsgebieden vermeld.

Kennis en ervaring

Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw’ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie (aantal mw)
1. Casemanagen						
1a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 1b				
1b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	16	16			9
2. Vergunningverlening bouwen en ruimtelijke ordening						
2a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 2b				
2b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	4	4			2
3. Vergunningverlening milieu						
3a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	3	3			3
3c. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	35	34	1		24
3d. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	13	13			8
3e. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	10	9	1		6
3f. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	14	13	1		9
4. Toezicht en handhaving bouwen en ruimtelijke ordening						
4a. Gericht op eenvoudige situaties	Voldoende	Voldoet o.b.v. desk.gebied 4b				
4b. Gericht op complexe situaties	Voldoende	5	5			3
5. Toezicht en handhaving milieu						
5a. Gericht op klasse I en II	Voldoende	6	5	1		5
5b. Gericht op klasse I, II en III algemeen	Voldoende	47	43	4		39
5c. Gericht op klasse I, II en III procesindustrie	Voldoende	18	18			13
5d. Gericht op klasse I, II en III agrarisch	Voldoende	19	19			13
5e. Gericht op klasse I, II en III afval	Voldoende	8	7	1		3
5f. Gericht op klasse I, II en III Brzo	Voldoende	10	10			8

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
6. Toezicht en handhaving bodem						
6a. Activiteiten 1-6	Voldoende	5	5			5
6b. Activiteit 7 (complex)	Voldoende	5	5			5
7. Toezicht en handhaving groene wetgeving	Voldoende	7	7			6
8. Behandelen juridische aspecten vergunning-verlening	Voldoende	18	16	2		11
9. Behandelen juridische aspecten handhaving	Voldoende	13	11	2		10
10. Behandelen juridische aspecten afwijkings-besluiten	Voldoende	2	2			2
11. Ketentoezicht						
11a. Activiteiten 1-5	Voldoende	7	7			3
11b. Activiteiten 6-10	Voldoende	7	3	4		
11c. Activiteiten 11-12	Voldoende	8	8			
12. BOA	Voldoende	6	6			4
13. Bouwfysica						
13a. Activiteiten 1-5 eenvoudige situaties	*Explain:* belegd bij gemeenten					
13b. Activiteiten 1-5 complexe situaties	*Explain:* belegd bij gemeenten					
13c. Activiteiten 6-10	*Explain:* belegd bij gemeenten					
14. Brandveiligheid						
14a. Activiteiten 1-7	*1 Belegd bij de VRMWB	2	2			
14b. Activiteiten 8-11	*1 Belegd bij de VRMWB	2	1	1		
15. Constructieve veiligheid	*2 Samenwer-king met ODZOB					
16. Sloop en asbest	Voldoende	15	9	6		8
17. Afvalwater (indirecte lozingen)	Voldoende	2	2			2

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
18. Bodem, bouwstoffen, water						
18a. Activiteit 1	Voldoende	21	20	1		8
18b. Activiteiten 2-3	Voldoende	18	9	9		8
18c. Activiteit 4	Voldoende	3	3	3		3
19. Externe veiligheid						
19a. Activiteiten 1	Voldoende	9	8	1		5
19b. Activiteit 2-3	Voldoende	8	6	2		5
19c. Activiteit 4	Voldoende	6	5	1		4
19d. Activiteit 5	Voldoende	6	4	2		4
19e. Activiteit 6	Voldoende	6	4	2		4
20. Geluid (milieu en bouw)	Voldoende	17	12	5		11
21. Groen en ecologie (Wabo)						
21a. Activiteit 1	Voldoende	4	3	1		2
21b. Activiteiten 2-4	Voldoende	2	2			2
22. Groen en ecologie (Nb-wet)						
22a. Activiteit 1	*3 Belegd bij de ODBN					
22b. Activiteiten 2-3	*3 Belegd bij de ODBN					
23. Luchtkwaliteit						
23a. Activiteiten 1-2	Voldoende	9	7	2		4
23b. Activiteiten 3-5	Voldoende	7	6	1		5
23c. Activiteit 6	Voldoende	9	8	1		7

Kennis en ervaring						
Deskundigheidsgebied	Conclusie	Aantal mw'ers	>75%	50-74%	<50%	Frequentie
24. Stedenbouw en inrichting openbare ruimte						
24b. Activiteit 1 – complexe situaties	*Explain:* belegd bij gemeenten					
24c. Activiteit 2	*Explain:* belegd bij gemeenten					
24e. Activiteiten 3-4 – complexe situaties	*Explain:* belegd bij gemeenten					
25. Exploitatie en planeconomie	*Explain:* belegd bij gemeenten					
26. Cultuurhistorie						
26a. Activiteiten 1-5	*Explain:* belegd bij gemeenten					
26b. Activiteiten 6-10	*Explain:* belegd bij gemeenten					
26c. Activiteiten 11-15	*Explain:* belegd bij gemeenten					
27. Energie en duurzaamheid						
27a. Activiteit 1	Voldoende	3	3			2
27b. Activiteiten 2-3	Voldoende	3	3			2
27c. Activiteit 4	Voldoende	2	2			2

*1 Deze taak is belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.
*2 Deze taak wordt uitgevoerd door de OMWB i.s.m. Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
*3 Deze taak is belegd bij de Omgevingsdienst Brabant Noord.

Toelichting hierop wordt hiernaast gegeven.

Toelichting conclusies

Zeven deskundigheidsgebieden zijn elders belegd; binnen deze deskundigheidsgebieden is de taak niet ingebracht bij de OMWB, maar ligt dit bij de opdrachtgever of een andere Omgevingsdienst. Sommige producten van de OMWB zijn dus afhankelijk van de kwaliteit die deze opdrachtgevers of Omgevingsdiensten leveren. Denk bijvoorbeeld aan een stedenbouwkundige afweging bij een omgevingsvergunning bij het afwijken van het bestemmingsplan. De vier deskundigheidsgebieden Bouwfysica, Stedenbouw en inrichting openbare ruimte, Exploitatie en planeconomie en Cultuurhistorie worden niet in de dienst gebracht door de provincie of andere opdrachtgevers (gemeenten).

Zoals hierboven genoemd wordt een drietal deskundigheidsgebieden die door opdrachtgevers binnen de dienst worden gebracht, uitbesteed aan of in samengewerkt met een andere dienst:

1. Brandveiligheid: belegd bij de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant.
2. Constructieve veiligheid: wordt in samengewerkt met de Omgevingsdienst Zuidoost-Brabant.
3. Groen & Ecologie (Nb-wet): belegd bij de Omgevingsdienst Brabant-Noord.

Voor bovenstaande drie deskundigheidsgebieden is bij deze partneroverheden nagegaan in hoeverre voldaan wordt aan de Kwaliteitscriteria 2.2. De OMWB heeft daarop de volgende reactie gekregen:

VRMWB: Medewerkers die werkzaam zijn op Brandveiligheid gericht op RO, ABM en Brzo voldoen aan het vereiste kwaliteitsniveau in termen van scholing en opleiding, in relatie tot de benodigde kennis voor het taakveld Brandveiligheid. De OMWB heeft een overzicht ontvangen waaruit opgemaakt kan worden dat er voldoende vlieguren gemaakt worden op dit deskundigheidsgebied.

ODZOB: Omtrent het deskundigheidsgebied Constructieve veiligheid kunnen meerdere medewerkers aantoonbaar maken dat zij voldoen aan de Kwaliteitscriteria 2.2. De ODZOB voert deze werkzaamheden uit voor de OMWB en daar ligt een samenwerkingscontract onder. De OMWB kan dus aangeven door deze samenwerking te voldoen.

ODBN: De organisatie zit midden in de interne toetsing en borging. Dit proces zal op 1 april afgerond zijn, maar hier kan al een goede indicatie van gegeven worden. De eindconclusie is dat de ODBN gaat voldoen op het deskundigheids-gebied Groen & Ecologie, al dan niet door middel van 'explain'.

Een groot aantal medewerkers is op meerdere deskundigheidsgebieden getoetst. Het is mogelijk dat zij op hun eerste deskundigheidsgebied groen scoren, terwijl zij oranje scoren op hun tweede deskundigheidsgebied. Omdat deze medewerkers voldoen aan minimaal één deskundigheidsgebied, worden zij beschouwd als voldoende deskundig (groen). Het aantal getoetste deskundigheidsgebieden hierboven hoeft dus niet overeen te komen met het aantal medewerkers.

Tot slot wordt hierbij opgemerkt dat de uren van extern ingehuurde medewerkers buiten beschouwing gelaten zijn. De OMWB kiest ervoor om deze verantwoor-delijkheid bij de inhuur partij neer te leggen als vereiste bij de inkoop.

Stand van zaken - aantal medewerkers in de 0-meting KC 2.2

Het VTH-dashboard bevat in 2022 de gegevens van 218 medewerkers van de OMWB. Medewerkers die zich binnen het primaire proces bezighouden met zogeheten 'plustaken', zoals, vuurwerk, ontgrondingenwet en APV, vallen niet onder één of meerdere deskundigheidsgebieden uit de KC 2.2. Om die reden maken deze medewerkers geen onderdeel uit van de nulmeting. Dit geldt ook voor medewerkers die buiten het primaire proces vallen. Het gaat hier bijvoor-beeld om coördinerende, beleidsmatige, administratieve en ondersteunende functies. Hoewel deze medewerkers niet onder de KC 2.2 vallen, krijgen zij wel de beschikking over een e-portfolio.

Opleidingsniveau

Van de 218 medewerkers die verwerkt zijn in de VTH-monitor is geanalyseerd wat hun basisopleidingsniveau is. Onderstaande grafiek bevat de resultaten van deze analyse. Een aantal medewerkers heeft een EVC-traject gevolgd. Deze beschikken niet over een relevant en erkend hbo-diploma, maar hebben wel hbo werk- en denkniveau aangetoond.

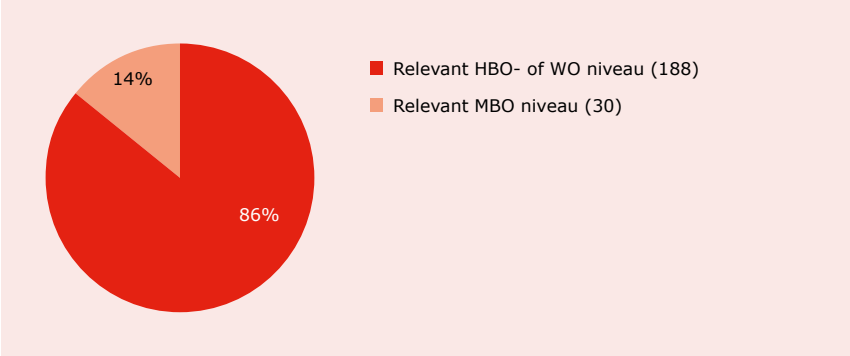

Slotconclusie resultaten 0-meting en voortgang

De actualisatie op de Kwaliteitscriteria in 2022 laat zien dat de OMWB er goed voor staat. De organisatie voldoet aan alle deskundigheidsgebieden door middel van 'comply or explain'. Dat betekent dat er voor de OMWB geen directe verbeteracties opgesteld hoeven te worden.

Op basis van de analyse op de kenniselementen wordt samen met de afdeling HRM een uitvraag gedaan naar de opleidingsmarkt. Omdat er nauwkeurig in beeld is gebracht wie wat nog moet doen, wordt hierop een efficiencyslag verwacht. Ook wordt er gekeken naar een mogelijke samenwerking met de partners.

Het e-portfolio Ditkanik.nu wordt door de medewerkers bijgehouden; (nieuwe) bewijsstukken en certificaten worden geüpload en gedeeld met de teammanager. Het vormt de basis voor ontwikkeling. Ook de medewerkers die niet onder een deskundigheidsgebied van de Kwaliteitscriteria vallen kunnen hun e-portfolio bijhouden en aanvullen. Verder zal de VTH-monitor onderhouden worden en mutaties worden doorgevoerd, zodat de OMWB blijvend kan aantonen te voldoen aan de Kwaliteitscriteria.

Omgevingsdienst
Midden- en West-Brabant

Postbus 75
5000 AB Tilburg
013 206 01 00
info@omwb.nl
www.omwb.nl